

Forord

Første utgave av denne boken ble utgitt i 2016. I forordet skrev vi blant annet:

Med denne boken ønsker vi å bidra til en helhetlig forståelse av strafferetten som juridisk fagområde. Det er en krevende oppgave. Omfanget av strafferettslige regler og relevant rettspraksis er økende. Strafferetten reiser samtidig grunnleggende spørsmål om forholdet mellom individ og samfunn. For å forstå norsk strafferett i dag er det også nødvendig å belyse strafferettens historiske og internasjonale dimensjoner.

Boken er resultat av et langvarig faglig samarbeid. Selv om en del temaer har vært behandlet av en eller flere av oss tidligere, har vi drøftet oss gjennom hvert enkelt emne på nytt. En del emner har vi gått dypere inn i for første gang. Bokens systematikk og innhold er et felles uttrykk for de diskusjonene vi har hatt.

Målgruppen for boken er alle som arbeider med norsk strafferett, enten under det juridiske studiet, som aktør i strafferettssystemet eller som deltaker i den alminnelige diskusjonen om forbrytelse og straff. For å stimulere til ytterligere studium og debatt har vi valgt å gi løpende henvisninger til annen litteratur om de spørsmålene som behandles. For den som vil fordype seg i utvalgte emner eller regler, viser vi også til registrene bak i boken. Henvisninger til paragrafer uten lovtittel gjelder straffeloven 2005 med mindre noe annet går frem av sammenhengen.

I denne andre utgaven har vi oppdatert fremstillingen, særlig med tanke på ny lovgivning, rettspraksis og litteratur, frem til 1. april 2019. Leserne bør særlig merke seg at en større reform av reglene om utilregnelighet ble vedtatt av Stortinget i juni 2019, kort tid før denne boken gikk i trykken.

I arbeidet med denne utgaven har vi hatt god hjelp av vitenskapelig assistent Frida Gilje, noe vi takker henne for. Vi har også hatt stor nytte av tilbakemeldinger og diskusjoner om boken fra kollegaer og studenter. En særlig takk går til Alf Petter Høgberg, professor ved Universitetet i Oslo, for hans grundige vurdering av førsteutgaven (i Tidsskrift for strafferett nr. 1/2017, s. 79–85). En særlig takk rettes også til professor Asbjørn Strandbakken, som gikk gjennom hele første utgave og gav flere nyttige tilbakemeldinger, og til professor Ørnulf Øyen for samarbeidet om den parallelle oppdateringen av denne boken og Øyens bok *Straffeprosess*. Ledelsen ved fakultetet takkes for velvillig støtte til arbeidet med en ny utgave. Fagbokforlaget, og særlig avtroppende forlagsredaktør Marit Hatleskog, takkes også for et godt samarbeid om utgivelsen.

Bergen, 21. juni 2019
Linda Gröning Jørn Jacobsen
Erling Johannes Husabø

Innhold

DEL I

Strafferettens karakter, grunnlag og rammer 1

Kapittel 1

Hva er strafferett? 2

- 1.1 Introduksjon 2
- 1.2 Noen utviklingslinjer 3
- 1.3 Forbrytelse og straff 5
 - 1.3.1 Begrepenes sentrale betydning 5
 - 1.3.2 Formelle definisjoner 5
 - 1.3.3 Materielle definisjoner 7
- 1.4 Strafferettens regler 9
 - 1.4.1 Straffelovgivningen 9
 - 1.4.2 Straffebudene 11
 - 1.4.3 Straffelovens alminnelige del 13
 - 1.4.4 Sammenhengen med andre rettsregler 14
- 1.5 Strafferettens institusjoner og aktører 16
 - 1.5.1 Strafferettssystemet 16
 - 1.5.2 Lovgivning 17
 - 1.5.3 Etterforskning og påtale 18
 - 1.5.4 Rettergang og dom 19
 - 1.5.5 Straffegjennomføring 22
- 1.6 Strafferettsvitenskapens oppgaver 23
- 1.7 Bokens karakter og oppbygning 25

Kapittel 2

Hvorfor har vi strafferetten? 27

- 2.1 Introduksjon 27
- 2.2 Spørsmålet om strafferettens begrunnelse 28
- 2.3 De sentrale posisjonene 30
- 2.4 Diskusjonene i norsk strafferettstenkning 35
- 2.5 En begrunnelse ut fra rettsordenens verdigrunnlag 40
 - 2.5.1 Utgangspunktene for posisjonen 40
 - 2.5.2 Respekten for enkeltmennesket som grunnpremiss 40
 - 2.5.3 Strafferettens hovedfunksjon: å sikre individvern 42
 - 2.5.4 Strafferettens forskjellige delfunksjoner – en oversikt 43

2.6	Fastlegging av handlingsnormer	44
2.6.1	Kriminaliseringens sentrale rolle	44
2.6.2	Individvern som orienteringspunkt for kriminalisering	45
2.7	Reaksjon på normbrudd	48
2.7.1	Reaksjon som en nødvendig oppgave	48
2.7.2	Straffen som respons: Skyldprinsippet	48
2.7.3	Realisering av straffetrusselen gjennom strafferettssystemet	50
2.8	Strafferettens preventive funksjoner	50
2.8.1	Behovet for å påvirke fremtidige handlingsvalg	50
2.8.2	Strafferettens allmennpreventive funksjon	51
2.8.3	Strafferettens individualpreventive funksjon	52
2.9	Kriminalitetsforebygging utenfor strafferetten	54
2.10	Kunne vi avskaffet strafferetten?	55

Kapittel 3

Strafferettens konstitusjonelle rammer	56	
3.1	Introduksjon	56
3.2	Oversikt over kravene til lovgivning, rettergang og dom	57
3.3	Betydningen av straffebegrepet	59
3.4	Kravet om lovhjemmel	61
3.4.1	Lovskravets begrunnelse og adressater	61
3.4.2	Krav om formelt lovgrunnlag	63
3.4.3	Krav til presisjon	66
3.4.4	Forbud mot analogi og sterkt utvidende tolkning	68
3.5	Forbudet mot tilbakevirkende lover	72
3.5.1	Tilbakevirkning til skade	72
3.5.2	Tilbakevirkning til gunst	75
3.6	Krav til strafferettens innhold	76
3.6.1	Utgangspunkt: Respektene og sikre alles menneskerettigheter	76
3.6.2	Plikt til å kriminalisere og straffe	77
3.6.3	Skranker for hva som kan kriminaliseres	80
3.6.4	Forbud mot straff uten skyld	83
3.6.5	Skranker for straff og straffegjennomføring	85
3.6.6	Proporsjonalitet mellom forbrytelse og straff	86

Kapittel 4

Strafferettens internasjonalisering	88	
4.1	Introduksjon	88
4.2	Forholdet mellom norsk strafferett og folkeretten	90
4.3	Den internasjonale strafferetten	92
4.3.1	Utviklingen innenfor folkeretten	92
4.3.2	Innflytelsen på norsk strafferett	93
4.4	Transnasjonal strafferett	94
4.4.1	Utviklingen innenfor folkeretten	94
4.4.2	Innflytelsen på norsk strafferett	96
4.5	EU-strafferetten	99
4.5.1	Utviklingen innenfor EU-retten	99
4.5.2	Innflytelsen på norsk strafferett	101
4.6	Utfordringer for norsk strafferett	103

DEL II

Kriminaliserte gjerninger 107

Kapittel 5

Generelt om kriminaliserte gjerninger 108

5.1 Introduksjon 108
 5.2 Det faktiske grunnlag for vurderingen 109
 5.3 Handling, gjerning og gjerningsbeskrivelse 110
 5.4 Ulike delemner knyttet til vilkåret om en kriminalisert gjerning 115
 5.5 Sammenhengen mellom emnene i del II: Et eksempel 119

Kapittel 6

Gjerningsbeskrivelser – tolking og forståelse 121

6.1 Introduksjon 121
 6.2 Hovedperspektiver ved tolking av gjerningsbeskrivelser 122
 6.2.1 Ordlydstolking 122
 6.2.2 Systematisk tolking 124
 6.2.3 Formålsrettet tolking 126
 6.3 Det vernede rettsgodet 128
 6.4 Innvirkningen på det aktuelle rettsgodet 133
 6.4.1 Presentasjon av klassifiseringen 133
 6.4.2 Skadestraftebud 133
 6.4.3 Farestraftebud 134
 6.4.4 Straftebud uten konsekvenselement 135
 6.4.5 Sammensatte straftebud 137
 6.5 Andre typer gjerningselementer 138
 6.5.1 Generell oversikt 138
 6.5.2 Gjerningspersonen 140
 6.5.3 Gjerningsobjektet 141
 6.5.4 Konteksten 143
 6.5.5 Handlemåten 144
 6.5.6 Kunnskapselementer 145
 6.5.7 Uttrykkelige rettsstridselementer 147
 6.6 Presisering av ubestemthet i gjerningsbeskrivelsen 150
 6.6.1 Om ubestemthet som tolkingsutfordring 150
 6.6.2 Skyldprinsippet som tolkingsmoment 151
 6.6.3 Effektivitet som tolkingsmoment 154
 6.6.4 Tvil i favør av tiltalte? 156

Kapittel 7

Årsaks- og farekrav 158

7.1 Introduksjon 158
 7.2 Årsakskrav i straffeloven 159
 7.3 Hva innebærer et årsakskrav? 163
 7.3.1 Utgangspunkt 163
 7.3.2 Betingelselæren og kritikken av den 163
 7.3.3 Fokus på det faktiske hendelsesforløpet 165

7.3.4	Nærmere om ulike former for årsakssammenheng	166
7.3.5	Årsakskravets startpunkt og endepunkt	170
7.3.6	Adekvanskrevet	172
7.4	Farekrav i straffeloven	174
7.5	Hva innebærer et farekrav?	176
7.5.1	Utgangspunkt	176
7.5.2	Konkret og abstrakt fare	179
7.5.3	Nærmere om graden av mulighet for skade	181
7.5.4	Krav til den forutgående handlingen	183
7.5.5	Krav til hvem eller hva faren skal rette seg mot	184

Kapittel 8

Særlige rettsstridsvurderinger	185	
8.1	Introduksjon	185
8.2	Rettsstridsbegrepet	186
8.3	Generelle utgangspunkter om innskrenkende tolking	190
8.3.1	Innskrenkende tolking begrenser den kriminaliserte gjerning	190
8.3.2	Hovedregelen er at straffebud ikke tolkes innskrenkende	192
8.3.3	Handlingen fremstår som normal	195
8.3.4	Handlingen er vernet av menneskerettsbestemmelser	197
8.3.5	Handlingen er rettet mot personen selv	199
8.4	Krav om uakseptabel risiko	201
8.4.1	Generelle utgangspunkter	201
8.4.2	Når foreligger det en uakseptabel risiko?	203
8.4.3	Nærmere om handlinger der rettsgodet allerede er i fare	205
8.5	Samtykkets betydning for rettsstridsvurderingen	206
8.5.1	Generelle utgangspunkter	206
8.5.2	Samspeillet mellom samtykke og andre rettsstridsvurderinger	206
8.5.3	Samtykke-elementer i gjerningsbeskrivelsene	208
8.5.4	Nærmere vurderinger av samtykkets relevans	209
8.5.5	Krav til et virksomt samtykke	214
8.5.6	Tilbakekall og annet bortfall av et samtykke	217

Kapittel 9

Forsettskravet	219	
9.1	Introduksjon	219
9.2	Bakgrunn og begrunnelse	221
9.3	Forsettsbegrepet	223
9.4	Forsettskravets nærmere innhold	226
9.4.1	Oversikt over forsettsformene	226
9.4.2	Hensiktsforsett	227
9.4.3	Visshets- og sannsynlighetsforsett	228
9.4.4	Eventuelt forsett (dolus eventualis)	233
9.4.5	Bevis for forsett	237
9.5	Dekningsprinsippet og dets modifikasjoner	238
9.5.1	Generelt om dekningsprinsippet	238
9.5.2	Forlengede forsettskrav	241
9.5.3	Gjerningselementer som er unntatt fra forsettskravet	242

9.6	Fingering av forsett ved selvforskyldt rus	244
9.6.1	Utgangspunkt	244
9.6.2	Vilkår for fingering av forsett	246
9.6.3	Bør forsett kunne fingeres?	249
9.7	Grensedragningen mellom faktisk uvitenhet og rettsuvitenhet	250
9.7.1	Om problemet og løsningen på det etter straffeloven 1902	250
9.7.2	Faktisk uvitenhet og rettsuvitenhet i straffeloven 2005	252
9.7.3	Hvilken bestemmelse skal anvendes i det enkelte tilfelle?	253

Kapittel 10

Uaktsomhetsansvar	257	
10.1	Introduksjon	257
10.2	Bakgrunn og begrunnelse	260
10.3	Forsvarlighetsvurderingen	263
10.3.1	Utgangspunkt	263
10.3.2	Rolleforventningen som startpunkt	265
10.3.3	Momenter i forsvarlighetsvurderingen	269
10.3.4	Er uaktsomhetsnormen relativ?	273
10.4	Kunnskapselementet: Bevisst og ubevisst uaktsomhet	275
10.4.1	Kunnskapskravet gjør seg også gjeldende ved uaktsomhet	275
10.4.2	Bevisst og ubevisst uaktsomhet	276
10.4.3	Nærmere om bebreidelsen for avviket fra forsvarlig opptreden	278
10.5	Dekningsprinsippet ved uaktsomhetsansvar	282
10.6	Uaktsomhetsansvar og rettsuvitenhet	282
10.7	Straffansvar for grovt uaktsomme handlinger	283

Kapittel 11

Unnlatelsesansvar	286	
11.1	Introduksjon	286
11.2	Bakgrunn og begrunnelse	287
11.2.1	Noen klassiske problemstillinger	287
11.2.2	Noen utviklingslinjer i norsk strafferettsteori	289
11.2.3	Vår innfallsvinkel	290
11.3	Det generelle hjemmelskravet: Når er ordlyden vid nok?	294
11.3.1	Utgangspunkt	294
11.3.2	Rene unnlatelsesstraffebud	294
11.3.3	Andre straffebud som kan ramme unnlatelser	296
11.4	Årsakskravet: Hindringssammenheng	298
11.5	Tilknytningskravet	300
11.5.1	Utgangspunkt	300
11.5.2	Særlig tilknytning til den eller det som straffebudet verner	301
11.5.2.1	Fare for person	301
11.5.2.2	Fare for eiendom	303
11.5.2.3	Fare for offentlige interesser	304
11.5.3	Særlig tilknytning til faresituasjonen	305
11.5.3.1	Egen forutgående farevoldende handling	305
11.5.3.2	Tilknytning til gjerningsperson	307
11.5.3.3	Tilknytning til eiendom eller virksomhet	309

11.6	Den særlige rettsstridsvurderingen: Rimelig å kreve aktiv handling?	311
11.7	Særlig om forsettskravet	314
11.8	Unnlatelser som grunnlag for uaktsomhetsansvar	315

Kapittel 12

Medvirkningsansvar	317	
12.1	Introduksjon	317
12.2	Bakgrunn og begrunnelse	318
12.2.1	To hovedmodeller for medvirkningsansvar	318
12.2.2	Straffeloven 1902 og straffeloven 2005	320
12.2.3	Hvordan kan medvirkningsansvaret begrunnes?	320
12.3	Sondringen mellom hovedgjerning(er) og medvirkning	322
12.3.1	Betydningen av sontringen	322
12.3.2	Hva menes i § 15 med «overtredelsen»?	323
12.3.3	Straffebud som gjør forskjell på hovedgjerning og medvirkning	328
12.4	Grunnkrav til medvirkningsansvar	329
12.4.1	Innledning	329
12.4.2	Årsakskravet: Medvirkende årsaksforhold	330
12.4.3	Rettsstridskravet	333
12.4.4	Forsettskravet	335
12.5	Fysisk medvirkning	339
12.5.1	Utgangspunkt	339
12.5.2	Medvirkning knyttet til middelet for forbrytelsen	339
12.5.3	Medvirkning knyttet til stedet for forbrytelsen	341
12.5.4	Medvirkning knyttet til gjerningssubjektet	341
12.5.5	Medvirkning knyttet til gjerningsobjektet	343
12.6	Psykisk medvirkning	343
12.6.1	Utgangspunkt	343
12.6.2	Medvirkning ved ordre, oppfordring eller oppmuntring	345
12.6.3	Medvirkning ved råd og informasjon	346
12.6.4	Medvirkning gjennom avtale om forbrytelse	347
12.6.5	Er det nok å være til stede?	348
12.7	Passiv medvirkning	349
12.8	Uaktsom medvirkning	351

Kapittel 13

Forsøksansvar	353	
13.1	Introduksjon	353
13.2	Bakgrunn og begrunnelse	355
13.2.1	«Subjektiv» eller «objektiv» forsøkslære?	355
13.2.2	Fra kriminalloven 1842 til straffeloven 2005	356
13.2.3	Hvordan kan forsøksansvaret nærmere begrunnes?	358
13.3	Forsøkets øvre grense: Fullbyrdet forbrytelse	361
13.4	Kravet om fullbyrdelsesforsett	362
13.5	Forsøkets nedre grense: Nærhet til fullbyrdelsen	364
13.5.1	Utgangspunkt	364
13.5.2	Diskusjonen om «objektive» og «subjektive» momenter	365
13.5.3	Vurderingsgrunnlaget: Det som er gjort, og det som gjenstår	367

13.5.4	Vurderingskriteriene	369
13.5.4.1	Ulike formuleringer av nærhetskravet	369
13.5.4.2	Vektlegging av «den psykologiske forskjell»?	370
13.5.4.3	Nærhet i tid	371
13.5.4.4	Nærhet i omfang	372
13.5.4.5	Handlingenes «karakter»	374
13.6	Utjenlige forsøk	377
13.7	Straffebud som rammer forsøk direkte	379
13.8	Forsøk på medvirkning	381
13.9	Særlige straffebud som rammer forberedelser	384

Kapittel 14

Straffelovgivningens geografiske rekkevidde	388	
14.1	Introduksjon	388
14.2	Geografiske begrensninger i gjerningsbeskrivelsen	390
14.3	Lokalisering av gjerningen	392
14.4	Territorial jurisdiksjon og flaggstatsjurisdiksjon	396
14.5	Eksterritorial jurisdiksjon	398
14.5.1	Utgangspunkt	398
14.5.2	Hovedregelen om dobbel straffbarhet	399
14.5.3	Universalprinsippet	400
14.5.4	Det aktive personalprinsippet	402
14.5.5	Statsvernprinsippet og det passive personalprinsippet	404
14.5.6	Traktatregulert jurisdiksjon for øvrig	405

DEL III

Rettferdiggjøringsgrunner	407
--	-----

Kapittel 15

Generelt om rettferdiggjøringsgrunner	408	
15.1	Introduksjon	408
15.2	Rettferdiggjøringsgrunnene som ansvarskategori	408
15.3	Oversikt over ulike typer rettferdiggjøringsgrunner	412
15.3.1	Utgangspunkt	412
15.3.2	Generelle rettferdiggjøringsgrunner	412
15.3.3	Spesielle rettferdiggjøringsgrunner	413
15.4	Ulike begrunnelser: Vern mot fare og vern mot rettsbrudd	415
15.5	Særlig om lovlige krigshandlinger	417
15.6	Betydningen av faktisk uvitenhet	418

Kapittel 16

Nødrett	420	
16.1	Introduksjon	420
16.2	Situasjonskravet	422
16.2.1	Vernede interesser	422
16.2.2	Fare for skade	423

16.3	Formålskravet	426
16.4	Subsidiaritetskravet	427
16.5	Proporsjonalitetskravet	429
16.5.1	Generelle utgangspunkter	429
16.5.2	Ulike elementer i interesseavveiningen	430
16.5.3	Kravet til interesseovervekt	432
16.5.4	Noen typiske interessekonflikter	434
16.5.5	Respekt for «rettsordenens spilleregler»	437
16.5.6	Respekt for menneskeverdet	440
16.6	Særlig om motstridende interesser på «samme hånd»	442

Kapittel 17

Nødverge	445	
17.1	Introduksjon	445
17.2	Situasjonskravet	447
17.2.1	Vernede interesser	447
17.2.2	Ulovlig angrep	448
17.2.3	Nærmere om angrepets aktualitet	450
17.3	Formålskravet	453
17.4	Subsidiaritetskravet	454
17.5	Proporsjonalitetskravet	456
17.5.1	Generelle utgangspunkter	456
17.5.2	Ulike elementer i interesseavveiningen	458
17.5.3	Noen typiske nødvergetilfeller	460
17.6	Nødverge mot offentlige tjenestehandlinger	463
17.7	Lovlig pågripelse mv.	466

Kapittel 18

Selvtekt	469	
18.1	Introduksjon	469
18.2	Situasjonskravet	471
18.3	Formålskravet	472
18.4	Rimelighetskravet	472
18.5	Særlige vilkår for bruk av fysisk makt	474

DEL IV

Unnskyldningsgrunner	477
-----------------------------------	-----

Kapittel 19

Generelt om unnskyldningsgrunner	478	
19.1	Introduksjon	478
19.2	Unnskyldningsgrunner som ansvarskategori	479
19.3	Oversikt over ulike typer unnskyldningsgrunner	481
19.3.1	Generelle unnskyldningsgrunner	481
19.3.2	Spesielle unnskyldningsgrunner	482

Kapittel 20

Utilregnelighet 484

20.1 Introduksjon 484

20.2 Bakgrunn og begrunnelse 485

 20.2.1 Hvorfor bør vi ha utilregnelighetsregler? 485

 20.2.2 Hvordan bør utilregnelighetsreglene utformes? 487

20.3 Gjeldende utilregnelighetsregler: Utgangspunkt 489

20.4 Kriminell lavalder 492

 20.4.1 Generelt om lav alder som unnskyldningsgrunn 492

 20.4.2 Straffelovens aldersgrense på 15 år 493

20.5 Psykose 494

 20.5.1 Generelt om psykisk sykdom som unnskyldningsgrunn 494

 20.5.2 Straffelovens psykosevilkår 495

 20.5.3 Kritikkk og endringsforslag 497

20.6 Sterk bevissthetsforstyrrelse 499

 20.6.1 Generelt om bevissthetsforstyrrelse som unnskyldningsgrunn 499

 20.6.2 Straffelovens vilkår om «sterk bevissthetsforstyrrelse» 500

20.7 Høygradig psykisk utviklingshemming 501

 20.7.1 Generelt om psykisk utviklingshemming som unnskyldningsgrunn 501

 20.7.2 Straffelovens vilkår «psykisk utviklingshemmet i høy grad» 502

20.8 Særlig om rus og utilregnelighet 503

 20.8.1 Rekkevidden av § 20 andre ledd 503

 20.8.2 Vilkår for at den rusutløste tilstanden ikke skal unnskyldes 504

 20.8.3 Noen kritiske bemerkninger 506

Kapittel 21

Rettsuvidenhet 507

21.1 Introduksjon 507

21.2 Bakgrunn og begrunnelse 508

21.3 Når foreligger en rettsuvidenhet? 512

 21.3.1 Utgangspunktet: «uvidenhet om rettsregler» 512

 21.3.2 Uvidenhet om at «handlingen er ulovlig» 514

21.4 Aktsomhetskravet 517

 21.4.1 Utgangspunkt 517

 21.4.2 Aktsomhetsterskelen 518

 21.4.3 Forhold ved den aktuelle rettslige reguleringen 521

 21.4.4 Gjerningspersonens opptreden 523

 21.4.5 Gjerningspersonens stilling og personlige forutsetninger 527

Kapittel 22

Noen andre unnskyldningsgrunner 530

22.1 Introduksjon 530

22.2 Overskridelse av nødrett, nødverge og selvtekt 531

22.3 Provokasjon 534

22.4 Jevnbyrdighet i alder og utvikling ved seksualforbrytelser 537

DEL V**Andre grenser for straffansvar** 541**Kapittel 23****Generelt om andre grenser for straffansvar** 542**Kapittel 24****Særlige frifinnelsesgrunner** 545

- 24.1 Introduksjon 545
- 24.2 Brukerrom for narkotikaavhengige 546
- 24.3 Ulovlig handlingsprovokasjon fra politiet 548
- 24.4 Skjult handlingsprovokasjon fra private 552
- 24.5 Retorsjon 554
- 24.6 Tilbaketreden fra forsøk 555
 - 24.6.1 Utgangspunkt 555
 - 24.6.2 Begrunnelsen for regelen 556
 - 24.6.3 Tilbaketreden fra ufullendt forsøk 558
 - 24.6.4 Tilbaketreden fra fullendt forsøk 560
 - 24.6.5 Tilbaketreden fra forsøk på medvirkning 561
 - 24.6.6 Tilbaketreden fra forberedelseshandlinger? 563
- 24.7 Forebygging eller gjenopprettning av skade 564

Kapittel 25**Foreldelse av straffansvar** 567

- 25.1 Utgangspunkt 567
- 25.2 Hvilke straffbare handlinger kan foreldes? 568
- 25.3 Foreldelsesfristen 569
- 25.4 Startpunktet for foreldelsesfristen 570
- 25.5 Avbrytelse av foreldelsesfristen 571

Kapittel 26**Én eller flere forbrytelser?** 573

- 26.1 Introduksjon 573
- 26.2 Nærmere om problemstillinger og terminologi 576
 - 26.2.1 Utgangspunkt 576
 - 26.2.2 Den tradisjonelle læren om «ideal- og realkonkurrens» 576
 - 26.2.3 Vår innfallsvinkel 578
 - 26.2.4 Hva er ett straffebud? 580
- 26.3 Prinsipielle utgangspunkter 581
- 26.4 Bruk av ett eller flere straffebud? 584
 - 26.4.1 Utgangspunkt 584
 - 26.4.2 Avklaring fra lovgiver 584
 - 26.4.3 Full dekning av de krenkede rettsgodene 585
 - 26.4.4 Full dekning av de ulike krenkelsesmåtene 587
 - 26.4.5 Særlig om straffebud i spesiallovgivningen 589

26.5	Ett eller flere brudd på samme straffebud?	591
26.5.1	Utgangspunkt	591
26.5.2	Krenkelser av flere rettsgodebærere	591
26.5.3	Særlig om «fortsett forbrytelse»	594
26.5.4	Særlig om straffebud med separate alternativer i handlenormen	598
26.6	Feiltreff	600

DEL VI

Strafferettslige reaksjoner	603
--	-----

Kapittel 27

Generelt om strafferettens reaksjonssystem	604	
27.1	Introduksjon	604
27.2	Skyldprinsippet som reaksjonslærens bærende idé	605
27.3	Avveiningen mellom de ulike frihetssfærene	606
27.4	Forholdet mellom lovgiver, domstol og forvaltning i reaksjonssystemet	608
27.5	Den videre systematikken i del VI	609

Kapittel 28

Straffeformene	610	
28.1	Introduksjon	610
28.2	Straffeformenes begrunnelse	610
28.3	Fengsel	613
28.3.1	Fengselets historie	613
28.3.2	Fengselsstraffen i dag	614
28.3.3	Fengselsstraff etter gjeldende rett	615
28.3.4	Fullbyrdingsutsettelse (betinget fengsel)	617
28.4	Forvaring	620
28.4.1	En tidsubestemt frihetsstraff for farlige gjerningspersoner	620
28.4.2	Vilkår for forvaring ved alvorlige lovbrudd	621
28.4.3	Vilkår for forvaring ved mindre alvorlige lovbrudd	625
28.4.4	Forvaringens tidsrammer	626
28.5	Samfunnsstraff	627
28.5.1	Straff som gjennomføres i samfunnet	627
28.5.2	Vilkår for å idømme samfunnsstraff	628
28.5.3	Timetall, gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff	631
28.6	Ungdomsstraff	633
28.6.1	En ny reaksjon for unge lovbytere	633
28.6.2	Nærmere om reaksjonens innhold	633
28.6.3	Vilkår for ileggelse av ungdomsstraff	634
28.6.4	Gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff	637
28.7	Bot	637
28.8	Rettighetstap	639
28.8.1	En preventivt begrunnet inndragelse av rettigheter	639
28.8.2	Tap av retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet	640

28.8.3	Forbud mot kontakt	642
28.8.4	Tap av statsborgerskap	643
28.8.5	Varighet av rettighetstapet	644

Kapittel 29

Andre strafferettslige reaksjoner

29.1	Introduksjon	645
29.2	Hva skal regnes som strafferettslige reaksjoner?	645
29.3	Påtaleunntatelse	647
29.4	Overføring til konfliktråd	648
29.5	Straffutmålingsutsettelse og straffutmålingsfravall	649
29.6	Inndragning	651
29.6.1	Utgangspunkt	651
29.6.2	Inndragning av utbytte	652
29.6.3	Utvidet inndragning	653
29.6.4	Andre former for inndragning	654
29.7	Tap av rett til å føre motorvogn	656
29.8	Særreaksjoner mot utilregnelige	657
29.8.1	Reaksjoner i strafferettens periferi	657
29.8.2	Dom på overføring til tvungen psykisk helsevern	658
29.8.3	Særlig om overføring fra psykisk helsevern til fengsel	662
29.8.4	Dom på tvungen omsorg	663
29.8.5	Opphør av reaksjonene	663

Kapittel 30

Strafferammene

30.1	Introduksjon	665
30.2	Den ordinære strafferammen	667
30.2.1	Den øvre ordinære strafferammen	667
30.2.2	Den nedre ordinære strafferammen	669
30.3	Straffebud med gradsinn delt strafferamme	670
30.4	Alminnelige bestemmelser som skjerper strafferammen	671
30.4.1	Oversikt	671
30.4.2	Pådømmelse av flere forbrytelser	672
30.4.3	Gjentagelse	674
30.4.4	Organisert kriminalitet	677
30.5	Alminnelige bestemmelser som senker strafferammen	681

Kapittel 31

Straffutmålingen

31.1	Introduksjon	684
31.2	Generelt om Høyesteretts straffutmålingspraksis	685
31.2.1	Høyesterett som straffutmålingsdomstol	685
31.2.2	Høyesteretts fremgangsmåte i straffutmålingen	687
31.3	Premisser i lovgivningen	690
31.3.1	Premisser i straffebudene	690
31.3.2	Alminnelige bestemmelser	692

31.4	Klanderhensyn som styrende moment i straffutmålingen.....	694
31.4.1	Klander og «straffverdighet».....	694
31.4.2	Kravet om forholdsmessighet mellom skyld og straff.....	695
31.4.3	Nærmere momenter i klandervurderingen.....	697
31.4.4	Gjentagelse som skjerpene moment.....	703
31.5	Prevensjonshensyn.....	704
31.5.1	Allmennpreventive hensyn.....	704
31.5.2	Individualpreventive hensyn.....	706
31.6	Etterfølgende omstendigheter.....	707
31.7	Et eksempel fra Høyesteretts praksis.....	711
31.8	Særlig om straffutmåling ved flere forbrytelser.....	712

Kapittel 32

Straffgjennomføringen	714	
32.1	Introduksjon.....	714
32.2	Straffgjennomføringens kobling til strafferetten.....	715
32.3	Prinsipielle utgangspunkter.....	716
32.4	Gjennomføring av fengselsstraff: Sentrale regelverk.....	718
32.5	Straffgjennomføringens rammebetingelse: Fengselsstraff som frihetsberøvelse.....	719
32.6	Straffgjennomføringens formål og innhold.....	721
32.6.1	De styrende prinsippene.....	721
32.6.2	Straffgjennomføringens formål.....	721
32.6.3	Straffgjennomføringens innhold.....	723
32.7	Fra innsettelse til løslatelse.....	725
32.7.1	Innsettelse i fengsel.....	725
32.7.2	Gjennomføring utenfor fengsel.....	727
32.7.3	Former for soningsprogresjon.....	729
32.7.4	Særlig om prøveløslatelse.....	731
32.8	Nærmere om innholdet i fengselsstraffen.....	732
32.8.1	Betydningen av fengselsideologi.....	732
32.8.2	Rammene for de innsattes tilværelse.....	733
32.8.3	Bruken av kontrolltiltak og styringsmidler.....	736
32.9	Særtrekk ved gjennomføring av forvaring.....	740
32.9.1	Forvaringens særlige innhold.....	740
32.9.2	Prøveløslatelse fra forvaring.....	741

DEL VII

Foretaksstraff	743
-----------------------------	-----

Kapittel 33

Straff for foretak	744	
33.1	Introduksjon.....	744
33.2	Bakgrunn og begrunnelse.....	745
33.3	Straffesubjektet: Hva er et «foretak»?.....	748

33.4	Kravet om at «et straffebud er overtrådt»	750
33.4.1	Utgangspunkt	750
33.4.2	Straffebud som kan gi grunnlag for foretaksstraff.	750
33.4.3	Rekkevidden av de ulike ansvarsvilkårene	751
33.5	Vilkåret om at noen handlet «på vegne av» foretaket	755
33.5.1	Utgangspunkt	755
33.5.2	Personell tilknytning.	755
33.5.3	Funksjonell tilknytning.	757
33.5.4	Konsernforhold.	758
33.5.5	Organisasjonsendringer i etterkant av handlingen.	759
33.6	Kreves det feil i foretaket og dets ledelse?	760
33.7	Kan-skjønnnet	761
33.7.1	Skjønnsmessig helhetsvurdering.	761
33.7.2	Nærmere om de relevante momentene.	763
33.8	Kort om straffereaksjonen.	768
	Litteraturliste	771
	Forkortelser	799
	Historiske lover.	799
	Utenlandske lover	799
	Andre forkortelser	799
	Registre	801
	Lovregister	801
	Domsregister	810
	Høyesterett	810
	HR-dommar frå 2016.	821
	Lagmannsretter	819
	Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD).	819
	Konvensjoner	821
	Stikkordregister	823

Litteraturliste

- Altman/Wellman, Ethics 2004** = Altman, Andrew og Wellman, Christopher Heath. A Defense of International Criminal Law. *Ethics* 115 (1): 35–67.
- Ambos 2013** = Ambos, Kai. Treatise on international criminal law: Vol. 1: Foundations and general part. Oxford University Press, Oxford 2013.
- Ambos 2014** = Ambos, Kai. Treatise on international criminal law: Vol. 2: The crimes and sentencing. Oxford University Press, Oxford 2014.
- Andenæs 1942** = Andenæs, Johs. Straffbar unnløstelse: et bidrag til strafferettsdogmatikken. Tanum, Oslo 1942.
- Andenæs 1955** = Andenæs, Johs. Determinisme og strafferett: tale ved Universitetets årsfest 2. september 1955. Norli, Oslo 1955.
- Andenæs 1956** = Andenæs, Johs. Alminnelig strafferett. Akademisk Forlag, Oslo 1956.
- Andenæs 1974** = Andenæs, Johs. Alminnelig strafferett. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1974.
- Andenæs 1979** = Andenæs, Johs. Kommentarer til Kriminalmeldingen. Grøndahl, Oslo 1979.
- Andenæs 1989** = Andenæs, Johs. Alminnelig strafferett. 3. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1989.
- Andenæs 1990** = Andenæs, Johs. Straff, almenprevensjon og kriminalpolitikk: artikkelsamling. Universitetsforlaget, Oslo 1990.
- Andenæs 1996** = Andenæs, Johs. Straffen som problem. 2. rev. oppl., Exil, Halden 1996.
- Andenæs 1997** = Andenæs, Johs. Alminnelig strafferett. 4. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1997.
- Andenæs 1998** = Andenæs, Johs. Det vanskelige oppgjøret: rettsoppgjøret etter okkupasjonen. 3. oppl., Tano Aschehoug, Oslo 1998.
- Andenæs mfl. 2004** = Andenæs, Johs; Matningsdal, Magnus og Rieber-Mohn, Georg Fr. Alminnelig strafferett. 5. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2004.
- Andenæs, FS Bratholm 1990** = Andenæs, Johs. Hemmelig ransaking. I: Christie, Nils, mfl., red. – den urett som ikke rammer deg selv: festskrift til Anders Bratholm 70 år. Universitetsforlaget, Oslo 1990: 157–162.
- Andenæs, FS Ryssdal 1984** = Andenæs, Johs. Høyesterett som ankeinstans for straffutmålingen. I: Michelsen, Hans M.; Røstad, Helge og Aasland, Gunnar, red. Rett og rettssal: et festskrift til Rolv Ryssdal. Aschehoug, Oslo 1984: 261–279.
- Andenæs, NJM 1960** = Andenæs, Johs. Forsett og rettsvillfarelse i strafferetten. Förhandlingarna på det 22. nordiska juristmötet i Reykjavík 11–13 augusti 1960. De nordiske juristmøder, København 1960: 11–125/145–146.

- Andenæs, NOU 1974: 17** = Andenæs, Johs. Grunnlaget for utilregnelighetsreglene. NOU 1974: 17. Oslo 1974: 161–170.
- Andenæs, NTFK 1988** = Andenæs, Johs. Nyklassisisme, proporsjonalitet og prevensjon. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap 75 (1): 41–48.
- Andenæs, Tfr 1940** = Andenæs, Johs. Av medvirkningslæren i norsk rett. Tidsskrift for Rettsvitenskap 53: 237–280.
- Andenæs, Tfr 1941** = Andenæs, Johs. Konkurrerende skadeårsaker. Tidsskrift for Rettsvitenskap 54: 241–298.
- Andenæs, Tfr 1948** = Andenæs, Johs. Okkupasjonstidens «likvidasjoner» i rettslig belysning. Tidsskrift for Rettsvitenskap 61: 1–31.
- Andenæs, Tfr 1960** = Andenæs, Johs. Bokanmeldelse av Hans Thornstedt, Om rättsvillfarelse. Tidsskrift for Rettsvitenskap 73: 69–79.
- Andenæs/Bratholm 1996** = Andenæs, Johs og Bratholm, Anders. Spesiell strafferett. 3. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1996.
- Andenæs/Andorsen 2008** = Andenæs, Johs. og Andorsen, Kjell V. Spesiell strafferett og formuesforbrytelse. Samlet utgave. Universitetsforlaget, Oslo 2008.
- Andenæs/Fliflet 2006** = Andenæs, Johs og Fliflet, Arne. Statsforfatningen i Norge. 10. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2006.
- Andenæs/Fliflet 2017** = Andenæs, Johs og Fliflet, Arne. Statsforfatningen i Norge. 11. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2017.
- Andenæs/Myhrer 2009** = Andenæs, Johs og Myhrer, Tor-Geir. Norsk straffeprosess. 4. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2009.
- Andenæs/Kravik, Lov og Rett 2010** = Andenæs, Mads og Kravik, Andreas Motzfeldt. Norske verdier og EMK. Lov og Rett 49 (10): 579–599.
- Andenæs/Rieber-Mohn/Sæther 2016** = Andenæs, Johs; Rieber-Mohn, Georg Fr og Sæther, Knut Erik. Alminnelig strafferett. 6. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2016.
- Anderberg 2015** = Anderberg, Andreas. Straffbar oaktsamhet. Iustus, Uppsala 2015.
- Anderson/Gröning, BJCLCJ 2016** = Anderson, Yanique A. og Gröning, Linda. Rehabilitation in Principle and Practice: Perspectives of Inmates and Officers. Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice 4 (2): 220–246.
- Andorsen, JK 1991** = Andorsen, Kjell V. Bokanmeldelse: Anders Bratholm og Magnus Matningsdal, (red.): Straffeloven med kommentarer. Første del. Juristkontakt 25 (6): 68–70.
- Andorsen, Tfr 1992** = Andorsen, Kjell V. Strafferettslig samtykke. Tidsskrift for Rettsvitenskap 105: 305–475.
- Andorsen, Tfr 1995** = Andorsen, Kjell V. Bokanmeldelse av Nils Jareborg, Straffrättens ansvarslära. Tidsskrift for Rettsvitenskap 108: 745–751.
- Andorsen, JV 1996** = Andorsen, Kjell V. «Dolus eventualis». Jussens Venner 31 (2): 116–135.
- Andorsen, KJ 1996** = Andorsen, Kjell V. Den onde vilje – eller har vi ingen vilje. Kritisk juss 23 (1): 112–126.
- Andorsen 1999** = Andorsen, Kjell V. Strafferettslig nødrett. Universitetsforlaget, Oslo 1999.
- Andorsen, JV 2001** = Andorsen, Kjell V. Provokativ politietterforskning. Jussen Venner 36 (1): 1–27.
- Andorsen, Tfs 2002** = Andorsen, Kjell V. Straffelovkommisjonens innstilling om rettsvillfarelse. Tidsskrift for Strafferett 2 (2): 168–176.

- Andorsen 2005** = Andorsen, Kjell V. Rettsvillfarelse i strafferetten. Fagbokforlaget, Bergen 2005.
- Andorsen, JV 2009** = Andorsen, Kjell V. Dolus Eventualis – Tolv år etter. Jussens Venner 44 (3): 155–180.
- Andorsen, TfS 2013** = Andorsen, Kjell V. Ytring. Tidsskrift for Strafferett 13 (2): 161–164.
- Andorsen, FS Jakhelln 2009** = Andorsen, Kjell V. Sprøyteromsbruk av narkotika som straffrihetsgrunn. I: Aune, Helga, mfl., red. Arbeid og rett: festskrift til Henning Jakhellns 70-årsdag. Cappelen akademisk, Oslo 2009: 17–30.
- Andreassen 2000** = Andreassen, Ole-Martin. Forbrytelser mot kreditorene: straffeloven §§ 281, 284 og 285. Cappelen akademisk forlag, Oslo 2000.
- Anners 1965** = Anners, Erik. Humanitet och rationalism: studier i upplysningstidens strafflagsreformer, særskilt med hensyn till Gustav III's reformlagstiftning. Institutet för rättshistorisk forskning, Stockholm 1965.
- Asbjørnsen 1995** = Asbjørnsen, Rasmus. Straffansvar for foretak: str. paragraf 48a. Norges forskningsråd, Oslo 1995.
- Ashworth 2015** = Ashworth, Andrew. Sentencing and criminal justice. 6th. Cambridge University Press, Cambridge 2015.
- Ashworth/Horder 2013** = Ashworth, Andrew og Horder, Jeremy. Principles of criminal law. 7. utg., Oxford University Press, Oxford 2013.
- Ashworth/Horder 2016** = Horder, Jeremy. Ashworth's Principles of Criminal Law. 8. utg., Oxford University Press, Oxford 2016.
- Askeland 2002** = Askeland, Bjarte. Erstatningsrettslig identifikasjon. Cappelen akademisk forlag, Oslo 2002.
- Asp 2005** = Asp, Petter. Från tanke till gärning. Del I: Legitimationsfrågor rörande förfälsdelikt. Iustus, Uppsala 2005.
- Asp 2007** = Asp, Petter. Från tanke till gärning. Del II, Förberedelse och stämpling till brott. Iustus förlag, Uppsala 2007.
- Asp 2010** = Asp, Petter. Sex och samtycke. Iustus, Uppsala 2010.
- Asp 2011** = Asp, Petter. Internationell straffrätt. Iustus, Uppsala 2011.
- Asp 2012** = Asp, Petter. The Substantive Criminal Law Competence of the EU. Jure, Stockholm 2012.
- Asp 2015** = Asp, Petter. The European Public Prosecutor's Office: legal and criminal policy perspectives. Juristförlaget, Stockholm 2015.
- Asp/Ulväng/Jareborg 2013** = Asp, Petter; Ulväng, Magnus og Jareborg, Nils. Kriminalrättens grunder. 2. utg., Iustus, Uppsala 2013.
- Astrup Hoel 1929** = Astrup Hoel, G. Risiko og ansvar: utviklingslinjer i forsikrings- og erstatningsret. Gyldendal, Oslo 1929.
- Astrup Hoel 1941** = Astrup Hoel, G. Delagtighet i forbrydelser: et sort blad av den norske kriminalret. Gyldendal, Oslo 1941.
- Audi 2003** = Audi, Robert. Epistemology: A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge. 2. utg., Taylor & Francis, Oxon/New York 2003.
- Augdahl 1920** = Augdahl, Per. Nødverge. Cappelen, Kristiania 1920.
- Augdahl 1921** = Augdahl, Per. Ret og retskrænkelse: betrægtninger over den nordiske retsbruddslære. Cappelen, Kristiania 1921.
- Augdahl 1973** = Augdahl, Per. Rettskilder. 3. utg., Aschehoug, Oslo 1973.

- Auglend 2016** = Auglend, Ragnar L. Handleplikt, kommandomyndighet og lydighetsplikt i operativt politiarbeid. Gyldendal Juridisk, Oslo 2016.
- Auglend/Mæland 2016** = Auglend, Ragnar L. og Mæland, Henry John. Politirett. 3. utg., Gyldendal juridisk, Oslo 2016.
- Axelsen, LoR 2009** = Axelsen, Niels Kristian. Skyldkrav til ledelsen i foretak som vilkår for foretaksstraff? Lov og Rett 48 (4): 195–213.
- Backer, LoR 2014** = Backer, Inge Lorange. Hønsehauk i Høyesterett: Rt. 2014 s. 238. Lov og Rett 54 (7): 399–406.
- Bassiouni 2013** = Bassiouni, M. Cherif. Introduction to international criminal law. 2. utg., Nijhoff, Leiden 2013.
- Bauman 2002** = Bauman, R.A. Crime and Punishment in Ancient Rome. Taylor & Francis, 2002.
- Baumann 2011** = Baumann, Elizabeth. States in transition and the duty to prosecute international crimes: alternatives under international law, with lessons from Afghanistan. University of Bergen, Bergen 2011.
- Baumann/Stigen 2018** = Baumann, Elizabeth og Stigen, Jo. Internasjonal strafferett: en innføring. Gyldendal, Oslo 2018.
- Baumbach 2014** = Baumbach, Trine. Strafferet og menneskeret. Karnov Group, København 2014.
- Baumbach, TfK 2018** = Baumbach, Trine. En retfærdig strafferet. Tidsskrift for kriminalrett (10): 1297-1306.
- Beccaria 1998** = Beccaria, Cesare; Voltaire og Helles, Sven. Om forbrydelse og straf. Museum Tusulanums Forlag, København 1998.
- Becker, JPE 1968** = Becker, Gary S. Crime and Punishment: An Economic Approach. Journal of Political Economy 76 (2): 169–217.
- Bedau, JBS 2004** = Bedau, Hugo. Bentham's Theory of Punishment: Origin and Content. Journal of Bentham studies 7: 1–15.
- Bentham 1982** = Bentham, Jeremy; Hart, H.L.A. og Burns, James Henderson. An introduction to the principles of morals and legislation. Methuen, London 1982.
- Berg 2005** = Berg, Bjørn O. Forvaltningssanksjoner: forvaltningens vedtak om bøter, tvangsmulkt og inndragning av ulovlig vinning. Universitetsforlaget, Oslo 2005.
- Birkmeyer 1908** = Birkmeyer, Karl. Vergleichende Darstellung des deutschen und ausländischen Strafrechts: Vorarbeiten zur deutschen Strafrechtsreform. Allgemeiner Teil. II. Band. Verlag von Otto Liebmann, Berlin 1908.
- Bjørne 1995** = Bjørne, Lars. Patrioter och institutionalister. Den nordiska rättsvetenskapens historia. Del I. Tiden före år 1815. Nerenius & Santérus Förlag, Stockholm 1995.
- Bjørnvik, LoR 2001** = Bjørnvik, Arve Martin. Den strafferettslige behandlingen av feiltreff (Abberatio ictus). Lov og Rett 40 (4): 236–253.
- Boister, EJIL 2003** = Boister, Neil. Transnational Criminal Law? European Journal of International Law 14 (5): 953–976.
- Boister/Currie 2015** = Boister, Neil og Currie, Robert J. Routledge handbook of transnational criminal law. Routledge, London 2015.
- Borvik 2011** = Borvik, Bjørnar. Personvern og ytringsfridom. Avveginga mellom kolliderande menneskerettar. Universitetsforlaget, Oslo 2011.

- Boucht, TFR 2011** = Boucht, Johan. Betydelsen av självförvällat rus vid uppsåtsbedömning enligt norska strl. § 40 – särskilt i ljuset av svenska HD:s avgörande NJA 2011 s. 563. Tidsskrift for Rettsvitenskap 124: 612–657.
- Boucht, TFS 2012** = Boucht, Johan. Utvidgat förverkande enligt norska straffeloven § 34a. Tidsskrift for Strafferett 12 (4): 382–423.
- Boucht, TFS 2018** = Boucht, Johan. Politirettslig fare – særlig ved ordensforstyrrelser. Tidsskrift for Strafferett 18 (4): 327–347.
- Braithwaite 1989** = Braithwaite, John. Crime, shame and reintegration. Cambridge University Press, Cambridge 1989.
- Bratholm 1980** = Bratholm, Anders. Strafferett og samfunn: alminnelig del. Universitetsforlaget, Oslo 1980.
- Bratholm/Matningsdal 1991** = Bratholm, Anders og Matningsdal, Magnus. Straffeloven med kommentarer. Første del. Almindelige bestemmelser. Universitetsforlaget, Oslo 1991.
- Bratholm/Matningsdal 1995** = Bratholm, Anders og Matningsdal, Magnus. Straffeloven med kommentarer. Anden Del. Forbrydelser. Universitetsforlaget, Oslo 1995.
- Bruce, TFS 2015** = Bruce, Ingvild. Praktisk politi- og påtalesamarbeid i Europa. Tidsskrift for Strafferett 15 (4): 447–468.
- Bruce/Haugland 2018** = Bruce, Ingvild og Haugland, Geir Sunde. Skjulte tvangsmidler. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2018.
- Byrd, Law & Phil 1989** = Byrd, B. Sharon. Kant's Theory of Punishment: Deterrence in Its Threat, Retribution in Its Execution. Law and Philosophy 8 (2): 151–200.
- Boe 2012** = Boe, Erik. Rettskildelære under debatt. Universitetsforlaget, Oslo 2012.
- Bårdsen, JV 2017** = Bårdsen, Arnfinn. Grunnloven, straffeprosessen og strafferetten – noen linjer i Høyesteretts praksis etter grunnlovsreformen 2014. Jussens venner 52 (1): 1–44.
- Cassese 2013** = Cassese, Antonio mfl. Cassese's international criminal Law. 3. utg., Oxford University Press, Oxford 2013.
- Castberg 1964 (II)** = Castberg, Frede. Norges statsforfatning. 3. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1964.
- Cavallin 1999** = Cavallin, Samuel. Skuld. Iustus, Uppsala 1999.
- Christie, TFR 1977** = Christie, Nils. Konflikt som eiendom. Tidsskrift for Rettsvitenskap 90: 113–132.
- Cooper/Hutchinson 1997** = Cooper, J.M. og Hutchinson, D.S. Plato – Complete Works. Hackett Pub., Indianapolis/Cambridge 1997.
- Cornils, Juristen 2008** = Cornils, Karin. Straffelovens § 21. Juristen 90 (4): 207–213.
- Cryer mfl. 2014** = Cryer, Robert; Friman, Håkan; Robinson, Darryl og Wilmschurst, Elizabeth. An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 3. utg., Cambridge University Press, Cambridge 2014.
- Currie/Rikhof/MacNeil 2013** = Currie, Robert J.; Rikhof, Joseph og MacNeil, Gillian. International & transnational criminal law. 2. utg., Irwin Law, Toronto 2013.
- Dahl 2008** = Dahl, Arne Willy. Håndbok i militær folkerett. Cappelen akademisk forlag, Oslo 2008.
- Dahl/Løvlie 2018** = Dahl, Alv A. og Løvlie, Anders. Psykiske lidelser: forståelse, diagnostikk og juss. Universitetsforlaget, Oslo 2018.

- Dorenfeldt, LoR 1978** = Dorenfeldt, Lauritz J. Kan ekstraordinære etterforskningsmetoder aksepteres i visse saker? *Lov og Rett* 17 (3): 291–303.
- Dubber, Duff/Green 2005** = Dubber, Markus Dirk. The Possession Paradigm: The Special Part and the Police Power Model of the Criminal Process. I: Duff, R.A og Green, Stuart P., red. *Defining Crimes: Essays on The Special Part of the Criminal Law*. Oxford University Press, Oxford 2005: 91–118.
- Duff 1990** = Duff, R.A. *Intention, agency and criminal liability: philosophy of action and the criminal law*. Blackwell, Oxford 1990.
- Duff 2001** = Duff, R.A. *Punishment, communication, and community*. Oxford University Press, Oxford 2001.
- Duff 2007** = Duff, Antony. *Answering for Crime: Responsibility and Liability in the Criminal Law*. Hart, Oxford 2007.
- Duff/Garland 1994** = Duff, Antony og Garland, David. *A Reader on Punishment*. Oxford University Press, Oxford 1994.
- Duff, Stan.Enc.Phil 2013** = Duff, Antony. *Theories of Criminal Law. I: The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2013 Edition)*: <http://plato.stanford.edu/archives/sum2013/entries/criminal-law/> (sist besøkt 28.05.19).
- Durkheim 1984** = Durkheim, Émile. *The division of labour in society*. Macmillan, London 1984.
- Dørre 1998** = Dørre, Jarl Borgvin. *Krav til nødssituasjonen ved preventivt nødverge*. Universitetsforlaget, Oslo 1998.
- Eckhoff/Helgesen 2001** = Eckhoff, Torstein og Helgesen, Jan E. *Rettskildelære*. 5. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2001.
- Edwards, Psych & Law 2009** = Edwards, Thomas. W. *Capacity and the Adolescent Brain*. *Psychiatry, Psychology and Law* 16 (3): 427–434.
- Eggen 2002** = Eggen, Kyrre. *Ytringsfrihet: vernet om ytringsfriheten i norsk rett*. Cappelen akademisk forlag, Oslo 2002.
- Eide, TfR 1999** = Eide, Erling. *Kriminaløkonomi – De ukjente studier av almenprevensjon*. *Tidsskrift for Rettsvitenskap* 112: 77–119.
- Einarsen 2012** = Einarsen, Terje. *The Concept of Universal Crimes in International Law*. Torkel Opsahl Academic EPublisher, Oslo 2012.
- Elholm, EJCCLCJ 2009** = Elholm, Thomas. *Does EU Criminal Cooperation Necessarily Mean Increased Repression?* *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* 17 (3): 191–226.
- Elholm/Feldmann 2014** = Elholm, Thomas og Feldmann, Birgit, red. *Criminal jurisdiction: a Nordic perspective*. DJØF, København 2014.
- Eng 2007** = Eng, Svein. *Rettsfilosofi*. Universitetsforlaget, Oslo 2007.
- Engbo/Smith 2012** = Engbo, Hans Jørgen/Smith, Peter Scharff. *Fængsler og menneskerettigheder*. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 2012.
- Engisch 1930** = Engisch, K. *Untersuchungen über Vorsatz und Fahrlässigkeit im Strafrecht*. Scientia Verlag, Aalen 1930.
- Engisch 1931** = Engisch, Karl. *Die Kausalität als Merkmal der strafrechtlichen Tatbestände*. Mohr, Tübingen 1931.
- Engstrøm/Haraldsen 2012** = Engstrøm, Bjørn og Haraldsen, Haakon I. *Vegtrafikkloven og trafikreglene: med kommentarer*. 5. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2012.
- Erenius 1971** = Erenius, G. *Oaktsamhet: Studier i straffrätt*. Norstedt, Stockholm 1971.

- Erenius 1976** = Erenius, Gillis. Criminal negligence and individuality. Norstedt, Stockholm 1976.
- Ertzeid 2005** = Ertzeid, Aina Mee. Hevnn og straff: studier av hevnnens strafferettslige legitimitet. Fagbokforlaget, Bergen 2005.
- Ertzeid, JV 2006** = Ertzeid, Aina Mee. Straffeloven § 192 om voldtekt: et supplement til pensum i spesiell strafferett. Jussens Venner 41 (6): 337–371.
- Eser/Cornils/Fletcher 1987** = Eser, Albin; Cornils, Karin og Fletcher, George P. Rechtfertigung und Entschuldigung: rechtsvergleichende Perspektiven. Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Strafrecht, Freiburg i. Br. 1987.
- Eskeland 1989** = Eskeland, Ståle. Fangerett: en studie av rettsikkerhet ved fullbyrdelse av fengselsstraff. 2. utg., TANO, Oslo 1989.
- Eskeland 2011** = Eskeland, Ståle. De mest alvorlige forbrytelser. Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2011.
- Eskeland 2013** = Eskeland, Ståle. Strafferett. 3. utg., Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2013.
- Eskeland 2015** = Eskeland, Ståle. Strafferett. 4. utg., Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2015.
- Eskeland/Høgberg 2017** = Eskeland, Ståle og Høgberg, Alf Petter. Strafferett. 5. utg., Cappelen Damm akademisk, Oslo 2017.
- Eyben 1950** = Eyben, W.E. von. Strafudmåling: lovens rammer og dommerens utfyllning. Gad, København 1950.
- Eyben, NJM 1993** = Eyben, Bo von. Begrebet grov uagtsomhed på forskellige retsområder. Det 33. nordiske Juristmøde i København 18.–20. august 1993. Bind 2., De nordiske Juristmøder, København 1994: 585–650.
- Falkanger, JV 2000** = Falkanger, Aage Thor. Selvtekt – samfunnsskadelig neverett eller verdifullt supplement til samfunnsmakten? Jussens Venner 35 (1): 1–18.
- Feuerbach 1801** = Feuerbach, Paul Johann Anselm von. Lehrbuch des gemeinen in Deutschland geltenden Peinlichen Rechts. G.F. Heyer, Giessen 1801.
- Feuerbach 1803** = Feuerbach, Paul Johann Anselm von. Lehrbuch des gemeinen in Deutschland geltenden Peinlichen Rechts. 2. utg., G.F. Heyer, Giessen 1803.
- Feuerbach 1808** = Feuerbach, Paul Johann Anselm von. Lehrbuch des gemeinen in Deutschland gültigen peinlichen Rechts. 4. utg., G.F. Heyer, Giessen 1808.
- Feuerbach/Mittermaier 1847** = Feuerbach, Anselm Ritter von og Mittermaier, Carl Joseph Anton. Lehrbuch des gemeinen in Deutschland gültigen peinlichen Rechts. 14. utg., Heyer, Giessen 1847.
- Finstad/Salomonsen, Tfs 2015** = Finstad, Fredrik Bøckman og Salomonsen, Torunn. Fra Valle til Brussel: Om EUs betydning for norsk strafferett. Tidsskrift for Strafferett 15 (4): 396–427.
- Fletcher 2007** = Fletcher, George P. The grammar of criminal law: American, comparative, and international. Oxford University Press, Oxford 2007.
- Fliflet, JV 2015** = Fliflet, Arne. Rettsikkerheten og media – besværlige sengekamerater? Jussens Venner 50 (1/2): 89–98.
- Flaatten 2015** = Flaatten, Sverre. Høyesteretts lenker: straffeutmåling i etterkrigstiden: en fortolkning med utgangspunkt i vinningslovbrudd. Universitetet i Oslo, Det juridiske fakultet, Institutt for kriminologi og rettsosologi, Oslo 2015.

- Flaatten, JV 2014** = Flaatten, Sverre. Linedanserne – Straffens strateger og det legale herredømme. *Jussens Venner* 49 (1): 1–37.
- Flaatten/Heivoll 2014** = Flaatten, Sverre og Heivoll, Geir. *Straff, lov, historie: historiske perspektiver på straffeloven av 1902*. Akademisk publisering, Oslo 2014.
- Fornes 2018** = Fornes, Ingun. *Straff av barn: frihetsstraffene og alternativene*: PhD-avhandling, Universitetet i Bergen, 2018.
- Fornes, LoR 2012** = Fornes, Ingun. *Bruk av samfunnsstraff overfor barn – nye tendenser i Høyesteretts praksis*. *Lov og Rett* 51 (2): 87–103.
- Fornes, TFS 2016** = Fornes, Ingun. *Ungdomsstraffens første år: En undersøkelse av ungdomsstraffens anvendelsesområde og innhold i straffartens første år*. *Tidsskrift for Strafferett* 16 (3): 238–280.
- Foucault 2001** = Foucault, Michel. *Overvåking og straff: Det moderne fengselets historie*. Oslo 2001.
- Fredriksen 2016** = Fredriksen, Steinar. *Lovbrudd, skyld og straff: hovedlinjer i alminnelig strafferett*. Gyldendal juridisk, Oslo 2016.
- Fredriksen/Mathisen 2018** = Fredriksen, Halvard Haukeland og Mathisen, Gjermund. *EØS-rett*. 3. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2018.
- Fredriksen/Mathisen, TFS 2015** = Fredriksen, Halvard Haukeland og Mathisen, Gjermund. *EØS-rettslige innspill i straffefeltet: Litt om EØS-avtalens betydning for norsk strafferett*. *Tidsskrift for Strafferett* 15 (4): 469–487.
- Fredriksen/Spurkland 2014** = Fredriksen, Steinar og Spurkland, Kai. *Ordensjuss*. Gyldendal juridisk, Oslo 2014.
- Fridhov/Gröning, Johnsen/Giofrè/Fransson 2018** = Fridhov, Inger Marie og Gröning, Linda. *Penal Ideology and Prison Architecture*. I: Fransson, Elisabeth; Giofrè, Francesca og Johnsen, Berit, red. *Prison, Architecture and Humans*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk/NOASP, 2018.
- Fridhov, Olsen 2012** = Fridhov, Inger Marie. *Fengselsarkitektur og ideologi*. I: Olsen, Dag, red. *Virker straff?*, Scandinavian Academic Press, Oslo 2012.
- Frihagen/Rasmussen/Bernt 2010** = Frihagen, Arvid; Rasmussen, Ørnulf og Bernt, Jan Fridthjof. *Frihagens forvaltningsrett*. 2. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2010.
- Frostad, NPF 2015** = Frostad, Magne. *Kan liv tas til vern av annet enn menneskelig liv og helse?* *Nordisk politiforskning* 2 (1): 75–108.
- Frände 1989** = Frände, Dan. *Den straffrättsliga legalitetsprincipen*. Juridiska föreningen i Finland, Helsingfors 1989.
- Frände, OJ 1994** = Frände, Dan. *Faredeliktens allmänna läror*. *Oikeustiede-Jurisprudentia* 27: 5–100.
- Frände 2012** = Frände, Dan. *Allmän straffrätt*. 4. utg., Forum Iuris, Helsingfors 2012.
- Frände, NTFK 2012** = Frände, Dan. *“Rechtsgut” as a Finnish Concept – Some Observations*. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 99 (1): 19–26.
- Frände, FS Jareborg 2002** = Frände, Dan. *Gärningsculpa och «objective Zurechnung» – några jämförelser*. I: Asp, Petter; Herlitz, Carl Erik og Holmqvist, Lena, red. *Flores juris et legum – festskrift till Nils Jareborg*. Iustus, Uppsala 2002: 481–502.
- Frøberg 2016** = Frøberg, Thomas. *Alminnelig strafferett i et nøtteskall*. Gyldendal juridisk, Oslo 2016.
- Frøberg, KJ 2010** = Frøberg, Thomas. *Prinsippstyring av strafferettspolitikken*. *Kritisk juss* 36 (1): 38–63.

- Frøberg, TfR 2012** = Frøberg, Thomas. Forsøksansvarets yttergrenser: Forsøk på forsøk og uaktsomt forsøk. *Tidsskrift for Rettsvitenskap* 125: 49–90.
- Frøberg, JV 2012** = Frøberg, Thomas. Skillet mellom rettmessighetsgrunner og unnskyldningsgrunner. *Jussens Venner* 47 (1): 1–32.
- Frøberg, JV 2015** = Frøberg, Thomas. Nyere praksis om det strafferettslige legalitetsprinsippet. *Jussens Venner* 50 (1–2): 46–71.
- Frøberg/Holter, LoR 2017** = Frøberg, Thomas og Holter, Katrine. Villfarelse om pre-judisielle rettsforhold og uberettiget vinnings forsett. *Lov og Rett* 56 (02): 69–85.
- Frøberg/Torgersen, Tfs 2012** = Frøberg, Thomas og Torgersen, Runar. Noen kommentarer til Jørn RT Jacobsens artikkel «Eit grunnriss av ei strafferettsleg ansvarslære». *Tidsskrift for Strafferett* 12 (2): 184–205.
- Frøberg/Torgersen, Tfs 2013** = Frøberg, Thomas og Torgersen, Runar. Noen ytterligere kommentarer til Jørn RT Jacobsens utkast til en ny ansvarslære. *Tidsskrift for Strafferett* 13 (1): 80–88.
- Frøseth Anfinssen, JV 2002** = Frøseth Anfinssen, Anne Marie. Grensen for samtykkets virkeområde i strafferetten og erstatningsretten. *Jussens Venner* 37 (4–5): 291–313.
- Gallant 2008** = Gallant, Kenneth S. *The principle of legality in international and comparative criminal law*. Cambridge University Press, Cambridge 2008.
- Garde, TfR 2001** = Garde, Peter. *Aberatio ictus – en umulig klassiker*. *Tidsskrift for Rettsvitenskap* 114: 340–404.
- Garland 1990** = Garland, David. *Punishment and modern society: a study in social theory*. University of Chicago Press, Chicago 1990.
- Getz 1903** = Getz, Bernhard og Hagerup, Francis. *Juridiske afhandlinger, udgivne af Francis Hagerup*. Aschehoug, Kristiania 1903.
- Getz, Rt 1876** = Getz, Bernhard. *Om den saakaldte deelagtighed i forbrydelser*. *Norsk Retstidende* 1876: 1–64.
- Goos 1878** = Goos, C. *Den danske strafferets almindelige del*. Gyldendal, København 1878.
- Grahl-Madsen, NMT 1978** = Grahl-Madsen, Atle. *Dødsstraff i krigstid*. *Norsk militært tidsskrift* 148: 435–459.
- Gran 2015** = Gran, Bernt. *Hundreår med hodebry: utilregnelighetens historie*. Cappelen Damm, Oslo 2015.
- Graver, LoR 2013** = Graver, Hans Petter. *Okkupasjon, folkerett og dødsdommen mot Klinge*. *Lov og Rett* 53 (4): 275–294.
- Graver 2015** = Graver, Hans Petter. *Dommernes krig: den tyske okkupasjonen 1940–1945 og den norske rettsstaten*. Pax, Oslo 2015.
- Greve 2004** = Greve, Vagn. *Det strafferetlige ansvar*. 2. utg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 2004.
- Grøndahl, Grøndahl/Stridbeck, 2015** = Grøndahl, Pål. *Bevissthetsforstyrrelser*. I: Grøndahl, Pål og Stridbeck, Ulf, red. *Rettspsykiatriske beretninger: om sakkyndighet og menneskeskjebner*. Gyldendal Akademisk, Oslo 2015: 108–125.
- Grøndahl/Magnussen, Grøndahl/Stridbeck 2015** = Grøndahl, Pål/Magnussen, Svein. *Psykogene bevissthetsforstyrrelser*. I: Grøndahl, Pål/Stridbeck, Ulf, red. *Rettspsykiatriske beretninger: om sakkyndighet og menneskeskjebner*. Gyldendal Akademisk, Oslo 2015: 126–145.

- Grøndahl/Stridbeck 2015** = Grøndahl, Pål og Stridbeck, Ulf. Rettspsykiatriske beretninger. Gyldendal, Oslo 2015.
- Gröning 2008** = Gröning, Linda. EU, staten och rätten att straffa. Santérus Förlag, Stockholm 2008.
- Gröning, Retfærd 2009** = Gröning, Linda. Lissabonfördraget och frågan om EU-straffrättens syfte. Retfærd 32 (1): 22–47.
- Gröning, FS Cornils 2010** = Gröning, Linda. Criminal Law Science and Transnational Criminal Law: Reflections on the Role for Comparative Research. I: Elholm, Thomas, mfl., red. Liber amicarum et amicorum Karin Cornils: glimt af nordisk straffrätt og straffeprosessrett. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 2010: 185–206.
- Gröning, TfR 2013** = Gröning, Linda. Straffgenomføring som en del av straffrettssystemet: Principforklaring av fängelsestraffets innehåll. Tidsskrift for Rettsvitenskap 126: 145–196.
- Gröning, NTFK 2013** = Gröning, Linda. Straffrettssystemets funksjon ved familjevåldsbrott mot barn: problem, utgangspunkter, perspektiv och svar. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 100 (3): 369–383.
- Gröning, TFS 2014** = Gröning, Linda. Kriminell lavalder – noen utgangspunkter. Tidsskrift for Strafferett 14 (4): 314–332.
- Gröning, NOU 2014: 10** = Gröning, Linda. Tilregnelighet og utilregnelighet: begrep og regler. NOU 2014:10. Oslo 2014: 404–426.
- Gröning, BJCLCJ 2014** = Gröning, Linda. Education for foreign inmates in Norwegian prisons: A legal and humanitarian perspective. Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice 2 (2): 164–188.
- Gröning, BJCLCJ 2017** = Gröning, Linda. Hvordan skal vi avgjøre om alvorlig sinnslidelse innebærer utilregnelighet? Refleksjoner om lovforslaget i Prop. 154 L (2016–2017). Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice 5 (1): 77–85.
- Gröning/Zetterquist 2011** = Gröning, Linda og Zetterquist, Ola. EU: konstitusjon, institusjon, jurisdiktion. Liber, Malmö 2011.
- Gröning/Jacobsen 2012** = Gröning, Linda og Jacobsen, Jørn, red. Restorative Justice and Criminal Justice: Exploring the Relationship. Santérus Academic Press, Stockholm 2012.
- Gröning, FS Bernt 2013** = Gröning, Linda. Sjuk, frisk och farlig: straffrättens reaktions-system i gränssnittet mellan vård, straff och samhällsskydd. I: Søvig, Karl Harald; Schütz, Sigrid Eskeland og Rasmussen, Ørnulf, red. Undring og erkjennelse. Festskrift til Jan Fridthjof Bernt 70 år. Fagbokforlaget 2013, Bergen 2013: 153–165.
- Gröning, Frøseth/Gröning/Wandall 2016** = Gröning, Linda. Er de norske utilregnelighetsreglene i strid med rettsfølelsen? I: Frøseth, Anne Marie; Gröning, Linda og Wandall, Rasmus H., red. Rettsfølelsen i strafferettssystemet – perspektiver fra teori og praksis. Gyldendal juridisk, Oslo 2016.
- Gröning/Sætre, Langford/Skivenes/Søvig 2018** = Gröning, Linda og Sætre, Hilde Svriljuga. Criminal Justice and Detention. I: Langford, Malcolm; Skivenes, Marit og Søvig, Karl Harald, red. Children's Rights in Norway. 2019: 167–201.
- Hafting, NTFK 1950** = Hafting, Otto. Fra norsk rettspraksis. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 38 (1): 79–80.
- Hagerup, TfR 1909** = Hagerup, Francis. Aarssagssammenheng og Retsstridighed. Tidsskrift for Rettsvitenskap 22: 297–337.

- Hagerup 1911** = Hagerup, Francis. Strafferettens almindelige del. Aschehoug, Kristiania 1911.
- Hagerup 1913** = Hagerup, Francis. Udvalgte mindre juridiske afhandlinger. Anden samling. Aschehoug, Kristiania 1913.
- Hammerlin 2008** = Hammerlin, Yngve. Om fangebehandling, fange- og menneskesyn i norsk kriminalomsorg i anstalt 1970–2007: Institutt for kriminologi og retts-sosiologi, Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo Unipub, 2008.
- Hansen, Schaaning 2002** = Hansen, Arve E. Livet i bur. I: Schaaning, Espen, red. Straff i det norske samfunnet. Humanist forlag, Oslo 2002: 109–130.
- Harlem, TFS 2003** = Harlem, Mads. Straffelovkommisjonens forslag til nytt kapittel 16 om krigsforbrytelser, folkemord og forbrytelser mot menneskeheten. Deler av høringsuttalelsen fra Norges Røde Kors. Tidsskrift for Strafferett 3 (2): 238–250.
- Hart 1968** = Hart, H.L.A. Punishment and responsibility: essays in the philosophy of law. Clarendon Press, Oxford 1968.
- Hart/Honoré 1985** = Hart, H.L.A. og Honoré, Tony. Causation in the law. 2. utg., Clarendon Press, Oxford 1985.
- Hartmann, TFS 2009** = Hartmann, Carl Graff. Foretaksstraff og selskapsendringer. Tidsskrift for Strafferett 9 (3): 331–353.
- Hartvig/Rosenqvist/Stang, Tfnl 2003** = Hartvig, P., Rosenqvist, R. og Stang, H.J. Bevisstløshet i strafferettslig forstand i Norge 1981–2000. Tidsskrift for Den norske legeförening 123 (13–14): 1831–1834.
- Hauge 1996** = Hauge, Ragnar. Straffens begrunnelser. Universitetsforlaget, Oslo 1996.
- Hauge, TFS 2012** = Hauge, Steinar M. Rettspsykiatri i støpeskjeen: noen tanker om utilregnelighetsbegrepet i straffeloven § 44. Tidsskrift for Strafferett 12 (4): 455–469.
- Haugland 2004** = Haugland, Geir Sunde. Våpen- og knivforbud: en fremstilling og vurdering av bakgrunnen for, innholdet i og håndhevingen av våpen- og knivforbudet på offentlig sted. Fagbokforlaget, Bergen 2004.
- Hegel 2006** = Hegel, Georg Wilhelm Friedrich og Johnsen, Dag. Rettsfilosofien. Vidarforlaget, Oslo 2006.
- Heide 1998** = Heide, Ola Rambjør. Konstitusjonell nødrett: sett i lys av Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 15. Tano Aschehoug, Oslo 1998.
- Heivoll, Flaatten/Heivoll 2014** = Heivoll, Geir. Sondringen mellom kriminalforbrytelser og politiforseelser: Getz, straffelovkommisjonen og etableringen av en ny strafferett. I: Flaatten, Sverre og Heivoll, Geir, red. Straff, lov, historie: historiske perspektiver på straffeloven av 1902. Akademisk Publiserings, Oslo 2014: 309–342.
- Heivoll/Flaatten 2017** = Heivoll, Geir og Flaatten, Sverre, red. Rettslige overgangsformer : politi- og kriminalrett i nordisk rettsutvikling. Akademisk publiserings, Oslo 2017.
- Hennum, TFS 2003** = Hennum, Ragnhild. Dømmer domstolene likt i like saker? Tidsskrift for Strafferett 3 (1): 7–24.
- Herlitz 1992** = Herlitz, Carl Erik. Parties to a crime and the notion of a complicity object: a comparative study of the alternatives provided by the Model Penal Code, Swedish law and Claus Roxin. Iustus, Uppsala 1992.
- Hika, TFR 2010** = Hika, Gemetchu. Objektivt straffansvar – unntak fra skyldkravet i norsk strafferett og forholdet til uskyldpresumsjonen i EMK artikkel 6 (2). Tidsskrift for Rettsvitenskap 123: 505–547.

- Hirsch 2001** = Hirsch, Andrew von. Proportionalitet och straffbestämning – De lege Årsbok 2001. Iustus, Uppsala 2001.
- Hirsch mfl. 1999** = Hirsch, Andrew von; Bottoms, Anthony E.; Burney, Elizabeth og Wikstrom, P-O. Criminal deterrence and sentence severity: an analysis of recent research. Hart, Portland 1999.
- Hirsch/Jareborg, NTfK 1989** = Hirsch, Andrew von og Jareborg, Nils. Proportionalitet och straffbestämning. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 76: 56–63.
- Hoflund 1967** = Hoflund, Olle. Om farebegreppet i straffrätten. Norstedt, Stockholm 1967.
- Holm, Grøndahl/Stridbeck 2015** = Holm, Lene Chr. Rusutløst psykose. I: Grøndahl, Pål og Stridbeck, Ulf, red. Rettspsykiatriske beretninger: om sakkyndighet og menneskeskjebner Gyldendal Akademisk, Oslo 2015: 177–192.
- Holmboe 2016** = Holmboe, Morten. Fengsel eller frihet: om teori og praksis i norsk straffutmåling, særlig i grenselandet mellom fengsel og mildere reaksjoner. Gyldendal juridisk, Oslo 2016.
- Holmboe, TFS 2011** = Holmboe, Morten. Straffutmålingsfravall og påtaleunntatelse for uaktksom forvoldelse av nærstående død. Tidsskrift for Strafferett 11 (4): 401–418.
- Holmboe, TFS 2014** = Holmboe, Morten. Ungdomsstraff og Ungdomsoppfølging: En oversikt og noen kritiske merknader. Tidsskrift for Strafferett 14 (4): 397–414.
- Holmboe, TFS 2016** = Holmboe, Morten. Reelt og informert samtykke til ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Tidsskrift for Strafferett 16 (03): 215–237.
- Holmes 1881** = Holmes, Oliver Wendell. The Common Law. Dover Edition 1991. Dover, New York 1881.
- Holst 2015** = Holst, Nicolaj Sivan. Straffbar passivitet. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 2015.
- Hopsnes, JV 2003** = Hopsnes, Roald. Provokasjon som politimetode. Jussens Venner 38 (2): 62–130.
- Hopsnes, PHS 2003:3** = Hopsnes, Roald. Politiets forebyggende politimetoder. I: Myklebust, Trond og Thomassen, Gunnar, red. Det utfordrende politiarbeidet: Om krisehåndtering og utradisjonelle etterforskningsmetoder. Politihøgskolen, Oslo 2003: 103–161.
- Horn 2017** = Horn, Thomas. Fullstendig isolasjon ved risiko for bevisforspillelse: rettspolitiske vurderinger. Fagbokforlaget, Bergen 2017.
- Hurwitz 1933** = Hurwitz, Stephan. Bidrag til Læren om kollektive Enheders pønale Ansvar. Gad, København 1933.
- Hurwitz 1952** = Hurwitz, Stephan. Den danske kriminalret: almindelig del. Gad, København 1952.
- Husabø 1994** = Husabø, Erling Johannes. Rett til sjølvvalt livsavslutning?, Ad notam Gyldendal, Oslo 1994.
- Husabø 1999** = Husabø, Erling Johannes. Straffansvarets periferi: Medverking, forsøk, førebuing. Universitetsforlaget, Bergen 1999.
- Husabø 2018** = Husabø, Erling Johannes. Terrorisme i norsk strafferett : ein analyse av straffelova kapittel 18. Fagbokforlaget, Bergen 2018.
- Husabø, NTfK 2004** = Husabø, Erling Johannes. Strafferetten og kampen mot terrorismen. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 91 (2–3): 180–193.
- Husabø, TFS 2003** = Husabø, Erling Johannes. Verdival og lovtekniske utfordringar ved revisjon av straffelova kap. 8 og 9. Tidsskrift for Strafferett 3 (2): 217–237.

- Husabø, TFS 2010** = Husabø, Erling Johannes. Strafferettsvitskapen si oppgåve i åra som kjem. Tidsskrift for Strafferett 10 (4): 384–388.
- Husabø, TFS 2011** = Husabø, Erling Johannes. Nødrett som heimel for hemmeleg husransaking, romavlytting og fjernsynsovervaking i Treholt-saka. Tidsskrift for Strafferett 11 (4): 368–400.
- Husabø, TFS 2012** = Husabø, Erling Johannes. Bokanmeldelse: Ståle Eskeland, De mest alvorlige forbrytelser. Tidsskrift for Strafferett 12 (1): 146–160.
- Husabø, FS Nygaard 2002** = Husabø, Erling Johannes. Advokatrolleforventningar – med særleg fokus på skatterådgiving. I: Krüger, Kai; Lilleholt, Kåre og Holgersen, Gudrun, red. Nybrott og odling: festskrift til Nils Nygaard på 70-årsdagen. Fagbokforlaget, Bergen 2002: 115–133.
- Husabø/Bruce 2009** = Husabø, Erling Johannes og Bruce, Ingvild. Fighting Terrorism through Multilevel Criminal Legislation: Security Council Resolution 1373, the EU Framework Decision on Combating Terrorism and their Implementation in Nordic, Dutch and German Criminal Law. Martinus Nijhoff Publishers, Leiden/Boston 2009.
- Hyman/Steward 2004** = Hyman, John og Steward, Helen. Agency and action. Cambridge University Press, Cambridge 2004.
- Høgberg, TFR 2001** = Høgberg, Alf Petter. Om reelle hensyn og deres betydning for grensen mellom straffbare og straffrie handlinger. Tidsskrift for Rettsvitenskap 114: 525–649.
- Høgberg, JV 2007** = Høgberg, Alf Petter. I hvilken grad kommer rettsanvendelsestil tiltalte til gode? Jussens Venner 42 (1): 20–36.
- Høgberg 2010** = Høgberg, Benedikte Moltumyr. Forbud mot tilbakevirkende lover. Universitetsforlaget, Oslo 2010.
- Høgberg 2012** = Høgberg, Alf Petter. I språkets bilde: elementære logiske emner i juridisk kontekst. Universitetsforlaget, Oslo 2012.
- Høgberg, Retfærd 2017** = Høgberg, Benedikte Moltumyr. Tap av statsborgerskap - Særlig om fremmedkrigere og skade på nasjonens vitale interesser. Retfærd (3/4): 88–116.
- Høgberg/Tøssebro, KJ 2012** = Høgberg, Alf Petter og Tøssebro, Henriette N. Begrensninger i adgangen til å fingere skyld. Kritisk juss 38: 223–243.
- Høgberg/Tøssebro 2013** = Høgberg, Alf Petter og Tøssebro, Henriette Nilsson. Om aktiv og passiv medvirkning. I: Torgersen, Runar; Schea, Trond Eirik og Høgberg, Alf Petter, red. Rettssikker radikaler: Festskrift til Ståle Eskeland. Cappelen Akademisk forlag, Oslo 2013: 123–148.
- Høivik, TFS 2005** = Høivik, Knut. Foretaksstraff overfor politiske partier. Tidsskrift for Strafferett 5 (2): 106–118.
- Høivik, LoR 2006** = Høivik, Knut. Er konkurranselovens tosporede sanksjonssystem overfor foretak hensiktsmessig? Lov og Rett 45 (6): 360–370.
- Høivik, FS Cornils 2010** = Høivik, Knut. Dolus eventualis i norsk rett – har vi den nå? I: Elholm, Thomas, mfl., red. Liber amicarum et amicorum Karin Cornils: glimt af nordisk straffrätt og straffeprosessrett. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 2010: 231–242.
- Høivik 2012** = Høivik, Knut. Foretaksstraff: en analyse av ansvarskonstruksjonen og dens historiske, rettspolitiske og moralske forutsetninger. Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2012.

- Hörnle 2011** = Hörnle, Tatjana. Strafrecht. Mohr Siebeck, Tübingen 2011.
- Hörnle, EzR 2011** = Hörnle, Tatjana. Strafrecht. I: IVR (Deutsche Sektion) und Deutsche Gesellschaft für Philosophie, Enzyklopädie zur Rechtsphilosophie: <http://www.enzyklopaedie-rechtsphilosophie.net/inhaltsverzeichnis/19-beitraege/80-straftheorien> (sist besøkt 28.05.19).
- Høstmælingen 2012** = Høstmælingen, Njål. Internasjonale menneskerettigheter. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2012.
- Imsen, HT 2009** = Imsen, Steinar. Den gammelnorske drapsprosessen. Historisk tidsskrift 88 (2): 185–229.
- Iversen, LoR 2013** = Iversen, Jørgen Spangen. En kritikk av ungdomsstraffen. Lov og Rett 52 (9): 630–639.
- Iversen, Tfs 2013** = Iversen, Jørgen Spangen. Ungdomsstraff og menneskerettigheter. Tidsskrift for Strafferett 13 (3): 377–395.
- Jacobsen 2004** = Jacobsen, Jørn RT. Dom på overføring til tvungent psykisk helsevern: straffeloven § 39. Fagbokforlaget, Bergen 2004.
- Jacobsen, Tfs 2004** = Jacobsen, Jørn RT. Diskusjonen om allmennprevensjonens faktiske verknad. Tidsskrift for Strafferett 4 (4): 394–438.
- Jacobsen, Tfs 2009** = Jacobsen, Jørn RT. Fiksjon utan moral eller konstruksjon utan verdi? Om det ideologiske grunnlaget for straffansvar for juridiske personar. Tidsskrift for Strafferett 9 (1): 43–75.
- Jacobsen 2009** = Jacobsen, Jørn RT. Fragment til forståing av den rettsstatlege straffereppen. Fagbokforlaget, Bergen 2009.
- Jacobsen 2017** = Jacobsen, Jørn. Hagerup og den strafferettslege ansvarslæra. Fagbokforlaget, Bergen 2017.
- Jacobsen, Retfærd 2010** = Jacobsen, Jørn RT. Some Notes on the Evolution of a General Part for International Criminal Law. Retfærd 33 (2): 2–31.
- Jacobsen, FS Cornils 2010** = Jacobsen, Jørn RT. The methodology of the Norwegian criminal law doctrine. I: Elholm, Thomas, mfl., red. Liber amicorum et amicorum Karin Cornils: glimt af nordisk straffrätt og straffeprosessrett. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, København 2010: 243–265.
- Jacobsen, ZStW 2011** = Jacobsen, Jørn. Zur gegenwärtigen norwegischen Strafrechtsdogmatik – Andenæs und die Folgen. Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft 123 (3): 609–632.
- Jacobsen, NTfK 2012** = Jacobsen, Jørn RT. Concepts of Criminal Law and Representative Reductions. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 99 (1): 46–64.
- Jacobsen, Tfs 1/2012** = Jacobsen, Jørn RT. Eit grunnriss av ei strafferettsleg ansvarslæra. Tidsskrift for Strafferett (1): 5–25.
- Jacobsen, Tfs 3/2012** = Jacobsen, Jørn RT. Rett/sleg forståing: Svar til Thomas Frøberg og Runar Torgersen. Tidsskrift for Strafferett (3): 329–343.
- Jacobsen, Tfs 1/2013** = Jacobsen, Jørn RT. Sluttreplikk om ei strafferettsleg ansvarslæra. Tidsskrift for Strafferett 13 (1): 89–95.
- Jacobsen, JFT 2017** = Jacobsen, Jørn. Konstitusjonelle dimensjonar ved den norske straffelovsreforma (1978–2015). Tidsskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland (2-4): 399–414.
- Jacobsen, KJ 2017** = Jacobsen, Jørn. Utsyn over utviklingstrekk i det strafferettslege reaksjonssystemet. Kritisk juss 43 (3): 118–144.

- Jacobsen, Kjønstad 2013** = Jacobsen, Jørn. Nye trender i strafferettsvitenskapen. I: Kjønstad, Asbjørn, red. Nye trender i rettsvitenskapen. Gyldendal Juridisk, Oslo 2013: 120–129.
- Jacobsen, Flaatten/Heivoll 2014** = Jacobsen, Jørn. «I selve Dybderne af den menneskelige Bevidsthed om Ret og Moral»: straffelova av 1902 og den tyske skulestriden. I: Heivoll, Geir og Flaatten, Sverre, red. Straff, lov, historie: historiske perspektiver på straffeloven av 1902. Akademisk Forlag, Oslo 2014: 44–85.
- Jacobsen, Ulvund/Sunde 2015** = Jacobsen, Jørn. «Sløret forsett»? Høgsterett mellom teori og praksis i strafferetten. I: Ulvund, Frode og Sunde, Jørn Øyrehagen, red. Lovens spill – Høgsterett 200 år. Fagbokforlaget, Bergen 2015: 143–176.
- Jacobsen, Heivoll/Flaatten 2017** = Jacobsen, Jørn R. T. Gjensyn med kriminalretten? I: Heivoll, Geir og Flaatten, Sverre, red. Rettslige overgangsformer: politi- og kriminalrett i nordisk rettsutvikling. Akademisk publiserings, Oslo 2017: 284–325.
- Jacobsen/Aasen, FS Mæland 2019** = Jacobsen, Jørn og Aasen, Henriette Sinding. Når mangler et „samtykke“ - Utfordringer knyttet til et samtykkebasert voldtekstsstraffebud. I: Matningsdal, Magnus og Strandbakken, Asbjørn, red. Integritet og ære – Festskrift til Henry John Mæland på 70-årsdagen 3. september 2019. Gyldendal, Oslo 2019: 96–121.
- Jacobsen, Høgberg/Sunde 2019** = Jacobsen, Jørn. Det strafferettslege lovkravet i eit metodeperspektiv. I: Høgberg, Alf Petter og Sunde, Jørn Øyrehagen, red. Juridisk metode og tenkemåte. Universitetsforlaget, Oslo 2019: 527–561.
- Jahre, TFS 2018** = Jahre, Hans-Petter. Forsettets nedre grense – innvilgelse eller likegyldighet? Tidsskrift for Strafferett 18 (1): 8–25.
- Jahre/Holmboe, LoR 2012** = Jahre, Hans-Petter og Holmboe, Morten. Alderen som objektivt straffbarhetsvilkår: dit og tilbake igjen? Lov og Rett 51 (10): 579–597.
- Jakobs 1993** = Jakobs, Günter. Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Grundlagen und die Zurechnungslehre. 2. utg., Walter de Gruyter, Berlin 1993.
- Jakobs 2012** = Jakobs, Günter. System der strafrechtlichen Zurechnung. Vittorio Klostermann, Frankfurt am Main 2012.
- Jareborg 1969** = Jareborg, Nils. Handling och uppsåt: en undersökning rörande doluslärans underlag. Norstedt, Stockholm 1969.
- Jareborg 1974** = Jareborg, Nils. Begrepp och brottsbeskrivning: semantik och läran om normative rekvisit. Institutet för rättsvetenskaplig forskning, Stockholm 1974.
- Jareborg, NTfK 1977** = Jareborg, Nils. Två sorters culpa. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 63: 219–248.
- Jareborg, Tfr 1985** = Jareborg, Nils. Straffets syften och berättigande. Tidsskrift for Rettsvitenskap 98: 1–17.
- Jareborg 1992** = Jareborg, Nils. Straffrättsideologiska fragment. Iustus, Uppsala 1992.
- Jareborg 1994** = Jareborg, Nils. Straffrättens ansvarslära. Iustus, Uppsala 1994.
- Jareborg 1998** = Jareborg, Nils. Essays in Criminal Law. Iustus, Uppsala 1988.
- Jareborg 2001** = Jareborg, Nils. Allmän kriminalrätt. Iustus, Uppsala 2001.
- Jareborg 2006** = Jareborg, Nils. Inkast i straffområdet. Iustus, Uppsala 2006.
- Jareborg/Zila 2014** = Jareborg, Nils og Zila, Josef. Straffrättens påföljdslära. 4. utg., Norstedts juridik, Stockholm 2014.
- Jescheck/Weigend 1996** = Jescheck, Hans-Heinrich og Weigend, Thomas. Lehrbuch des Strafrechts. Allgemeiner Teil. 5. utg., Duncker & Humblot, Berlin 1996.

- Johnsen, JV 1987** = Johnsen, Jon T. Prinsippet om at tvilen skal komme tiltalte til gode i straffesaker. *Jussens Venner* 22 (5): 193–210.
- Johnsen, KJ 2012** = Johnsen, Berit. Prøveløslatelse fra forvaring med vilkår om opphold i institusjon eller kommunal boenhet utover ettårsfristen – ikke bare noen, men mange problemstillinger. *Kritisk juss* 38 (1): 29–51.
- Johnsen, LoR 2013** = Berit, Johnsen. Elleve år med forvaring: Løslatelser – praksis og rettspraksis – og tilbakefall. *Lov og Rett* 53 (6): 385–405.
- Johnsen, NTfK 2011** = Johnsen, Berit. Forvaring – fra særreaksjon og “straff” til lovens strengeste straff: Ett skritt frem eller ett tilbake? *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap* 98 (1): 2–16.
- Johnsen/Engbo, NTfK 2015** = Johnsen, Berit og Engbo, Hans Jørgen. Forvaring i Norge, Danmark og Grønland – noen likheter og ulikheter. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap* 102 (2): 175–194.
- Jung 2007** = Jung, Heike. *Kriminalsoziologie. Nomos, Baden-Baden 2007.*
- Kamber, NTfK 2013** = Kamber, Simon. Psykisk syge lovovertrædere i et komparativt lys. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap* 100 (3): 358–368.
- Kant 1797** = Kant, Immanuel. *Die Metaphysik der Sitten. Königsberg 1797.*
- Kaufmann, FS Mayer** = Kaufmann, Arthur. *Die ontologische Struktur der Handlung: Skizze einer personalen Handlungslehre. I: Naucke, Wolfgang/Geerds, Friedrich, red. Beiträge zur gesamte Strafrechtswissenschaft: Festschrift für Hellmuth Mayer zum 70. Geburtstag. Duncker & Humblot, Berlin 1966: 79–116.*
- Keiserud/Precht-Jensen/Naustdal, TfS 2013** = Keiserud, Erik; Precht-Jensen, Øyvind og Naustdal, Jannicke. Sakkyndighet i rettspleien – hjelp for dommeren eller fare for rettsikkerheten? *Tidsskrift for Strafferett* 13 (1): 64–78.
- Kierulf, LoR 2012** = Kierulf, Anine. Hvilken rolle spiller Grunnloven § 100 i Høyesteretts yringsfrihetspraksis? *Lov og Rett* 51 (3): 131–150.
- Kinander 2004** = Kinander, Morten. *The view from within: an analysis and critique of legal realism and descriptive jurisprudence. Fagbokforlaget, Bergen 2004.*
- Kinander, JV 2013** = Kinander, Morten. Straffens begrep og begrunnelse i norsk rett – en kritikk. *Jussens Venner* 48 (3): 155–192.
- Kjelby 2017** = Kjelby, Gert Johan. *Påtalerett. Cappelen Damm akademisk, Oslo 2017.*
- Kjelby, KJ 1996** = Kjelby, Gert Johan. Forhandlinger og avtaler mellom påtalemyndigheten og siktede – straffeprosessuelle forlik? *Kritisk juss* 23 (4): 227–256.
- Kjelby 2013** = Kjelby, Gert Johan. Mellom rett og plikt til straffeforfølgning: den relative etterforsknings- og påtaleplikts rettslige rammer og rettslige utvikling i norsk straffeprosess. *Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2013.*
- Kjelby, TfS 2014** = Kjelby, Gert Johan. En rettspolitisk vurdering av straffansvaret for alvorlig sinnslidende i norsk rett. *Tidsskrift for Strafferett* 14 (3): 262–282.
- Kjelsberg, JV 2017** = Kjelsberg, Christoffer. Foreldelse av straffansvar. *Jussens Venner* 52 (04): 260–272.
- Kjerschow 1930** = Kjerschow, P. *Almindelig borgerlig straffelov av 22. mai 1902 og Lov om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttreden av 22. mai 1902. Aschehoug, Oslo 1930.*
- Knoph 1921** = Knoph, Ragnar. Hensiktens betydning for grensen mellom rett og urett. *Norli, Kristiania 1921.*

- Knoph 1939** = Knoph, Ragnar. Rettslige standarder: særlig Grunnlovens § 97. Grøndahl, Oslo 1939.
- KO Årsrapport 2014** = Kriminalomsorgsdirektoratet. Årsrapport 2014: <http://www.kriminalomsorgen.no/statistikk-og-noekkel-tall.237902.no.html> (sist besøkt 28.05.2019).
- KO Årsrapport 2017** = Kriminalomsorgsdirektoratet. Årsrapport 2017: <http://www.kriminalomsorgen.no/statistikk-og-noekkel-tall.237902.no.html> (sist besøkt 02.06.19).
- Koch, TfE 2013** = Koch, Søren. Nødverge i erstatningsretten – en analyse med utgangspunkt i Rt. 2012 s. 5. Tidsskrift for erstatningsrett 10 (1/2): 6–25.
- Kolflaath 2004** = Kolflaath, Eivind. Språk og argumentasjon – med eksempler fra juss. Fagbokforlaget, Bergen 2004.
- Kolflaath 2013** = Kolflaath, Eivind. Bevisbedømmelse i praksis. Fagbokforlaget, Bergen 2013.
- Kringlen 2011** = Kringlen, Einar. Psykiatri. 10. utg., Gyldendal Akademisk, Oslo 2011.
- Kristoffersen/Iversen, Tfs 2018** = Kristoffersen, Ragnar og Iversen, Jørgen Spangen. Samfunnsstraff – på tide med en revisjon. Tidsskrift for Strafferett 18 (3): 151–180.
- Kruse 1983** = Kruse, Sysette Vinding. Erhvervslivets kriminalitet: studier i det objektive strafansvar. Gad, København 1983.
- Kury/Shea 2013** = Kury, Helmut og Shea, Evelyn. Punitivity: international developments. Brockmeyer, Bochum 2011.
- Kvam 2008** = Kvam, Bjarne. Norge og Schengen. Et svekket samarbeid mot kriminalitet. Cappelen akademisk forlag, Oslo 2008.
- Kvam 2014** = Kvam, Bjarne. Politiets persondatarett: en studie av hjemmels- og formålskrav ved politiets utlevering av personopplysninger til utlandet. Gyldendal juridisk, Oslo 2014.
- Köhler 1997** = Köhler, Michael. Strafrecht, Allgemeiner Teil. Springer, Berlin 1997.
- Langeland 2005** = Langeland, Nils Rune. Siste ord: Høgsterett i norsk historie 1814–1965: B. 1: 1814–1905. Cappelen, Oslo 2005.
- Langelid, 2015** = Langelid, Torfinn. Bot og betring?: fengselsundervisninga si historie i Noreg. Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2015.
- Lasson 1848** = Lasson, Peder Carl. Haandbog i Criminalretten. Den almindelige Deel. Tønsberg, Christiania 1848.
- Le Maire, NTfK 1949** = Le Maire, Louis. «Om retsvildfarelse». Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 37: 227–242.
- Leer-Salvesen 1991** = Leer-Salvesen, Paul. Menneske og straff: en refleksjon om skyld og straff som et bidrag til arbeidet med straffens etikk. Universitetsforlaget, Oslo 1991.
- Lernestedt 2003** = Lernestedt, Claes. Kriminalisering: problem och principer. Iustus, Uppsala 2003.
- Lilleholt, LoR 2015** = Lilleholt, Kåre. Ny straffelov og det siviliserte samfunnet. Lov og Rett 55 (7): 444–445.
- Lindvik, Rt. 1935** = Lindvik, Adolf. Anmeldelse av Fr. Vinding Kruse: «Eiendomsretten». Norsk Retstidende 100: 593–620.
- Liszt, Tfr 1889** = Liszt, Franz v. Kritik af det norske Straffelovudkast. Tidsskrift for Retsvidenskab 2: 356–392.

- Loening 1903** = Loening, R. Geschichte der strafrechtlichen zurechnungslehre. Erster Band: Die Zurechnungslehre des Aristoteles. Gustav Fischer, Jena 1903.
- Lorentzen, Tfnl 2008** = Lorentzen, E. Psykisk utviklingshemning – hvordan stilles diagnosen? Tidsskrift for Den norske legeforening 128 (2): 201–202.
- Lund, JV 1970** = Lund, Ketil. Bemerkninger om noen hovedpunkter i læren om villfarelser. Jussens Venner 6 (2): 57–86.
- Lundstedt 1920** = Lundstedt, A.V. Föreläsningar över valda delar av obligationsrätten – Principinledning: kritik av strafferättens grundåskådningar. Norblads bokhandel, Uppsala 1920.
- Løvlie, KJ 2012** = Løvlie, Anders. Strafferettslig psykose – bevistema og beviskrav. Kritisk juss 38 (3–4): 158–180.
- Løvlie 2014** = Løvlie, Anders. Rettslige faktabegreper. Gyldendal juridisk, Oslo 2014.
- Lånke, TFS 2008** = Lånke, Tor Kristian. Straffutmålingsfravall etter straffeloven av 2005 § 61. Tidsskrift for Strafferett 8 (2): 145–178.
- Malt/Andreassen/Melle/Årslund 2012** = Malt, Ulrik Fredrik; Andreassen, Ole A.; Melle, Ingrid; Årslund, Dag. Lærebok i psykiatri. 3. utg., Gyldendal Akademisk, Oslo 2012.
- Manger/Langelid 2005** = Manger, Terje og Langelid, Torfinn. Læring bak murene: fengselsundervisningen i Norge. Fagbokforlaget, Bergen 2005.
- Martinsson 2016** = Martinsson, Dennis. Om straffrättsvillfarelse. Wolters Kluwer Sverige, Stockholm 2016.
- Matheson 1982** = Matheson, Wilhelm. Spionasje, opposisjon og straff: om straffelovens §§ 90 og 91. Universitetsforlaget, Oslo 1982.
- Mathiesen 2007** = Mathiesen, Thomas. Kan fengsel forsvares? 3. utg., Pax, Oslo 2007.
- Mathisen, TFS 2003** = Mathisen, Gjermund. EUs tredje søyle (politisamarbeid og rettslig samarbeid i straffesaker) og innvirkningen på norsk lovgivning. Tidsskrift for Strafferett 3 (3): 277–299.
- Mathisen 2009** = Mathisen, Gjermund. Utlevering for straffbare forhold. Gyldendal Akademisk, Oslo 2009.
- Mathisen, JV 2009** = Mathisen, Gjermund. Strafferetten og EØS: Ingen grunn til frifinnelse? Jussens Venner 44 (4): 238–253.
- Mathisen, NJIL 2010** = Mathisen, Gjermund. Nordic Cooperation and the European Arrest Warrant: Intra-Nordic Extradition, the Nordic Arrest Warrant and Beyond. Nordic Journal of International Law 79: 1–33.
- Matningsdal 1987** = Matningsdal, Magnus. Inndragning. Universitetsforlaget, Oslo 1987.
- Matningsdal 1996** = Matningsdal, Magnus. To-instansreformen. Universitetsforlaget, Oslo 1996.
- Matningsdal, LoR 2006** = Matningsdal, Magnus. Høyesterett som straffedomstol etter to-instansreformen. Lov og Rett 45 (7): 30.
- Matningsdal, JV 2008** = Matningsdal, Magnus. Medvirkning til straffbare handlinger – hovedpunkter. Jussens Venner 43 (8): 357–383.
- Matningsdal, NTFK 2010** = Matningsdal, Magnus. Politikernes innflytelse på straffutmålingen. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskap 97 (3): 251–267.
- Matningsdal 2015a** = Matningsdal, Magnus. Nytt i ny straffelov. Universitetsforlaget, Oslo 2015.

- Matningsdal 2015b** = Matningsdal, Magnus. Straffeloven: lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff: alminnelige bestemmelser: kommentarutgave. Universitetsforlaget, Oslo 2015.
- Matningsdal 2016** = Matningsdal, Magnus. Norsk spesiell strafferett. 2. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2016.
- Matningsdal 2017** = Matningsdal, Magnus. Straffeloven: lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff: de straffbare handlingene, kapittel 17–31: kommentarutgave. Universitetsforlaget, Oslo 2017.
- Matningsdal, FS Stavang 1998** = Matningsdal, Magnus. Høyesterettspraksis som rettskilddefaktor i straffesaker. I: Krüger, Kai; Doublet, David Roland og Strandbakken, Asbjørn, red. Stat, politikk og folkestyre: festskrift til Per Stavang på 70-årsdagen. Alma mater, Bergen 1998: 671–694.
- Matningsdal/Strandbakken, FS Jareborg 2002** = Matningsdal, Magnus og Strandbakken, Asbjørn. Straffenivå og straffeteorier i norsk strafferett anno 2001. I: Asp, Petter; Herlitz, Carl Erik og Holmqvist, Lena, red. Flores juris et legum – festskrift till Nils Jareborg. Iustus, Uppsala 2002: 481–502.
- Matningsdal/Bratholm 2003** = Matningsdal, Magnus og Bratholm, Anders. Straffeloven med kommentarer. Første del. Almindelige bestemmelser. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2003.
- Matningsdal, FS Høyesterett 2015** = Matningsdal, Magnus. Høyesterett som straffedomstol – straffutmåling. I: Bergby, Gunnar, mfl., red. Lov Sannhet Rett – Norges Høyesterett 200 år. Universitetsforlaget, Oslo 2015: 548–595.
- Mele 1997** = Mele, Alfred R. The Philosophy of action. Oxford University Press, Oxford 1997.
- Melle, Aarli/Hedlund/Jebens 2015** = Melle, Karl Henrik. Rettspsykiatriske vurderinger. I: Aarli, Ragna; Hedlund, Mary-Ann og Jebens, Sverre Erik, red. Bevis i straffesaker. Gyldendal Akademisk, Oslo 2015: 635–676.
- Melsbø, Tfs 2012** = Melsbø, Maren Johannessen. Ivaretar dagens regler om prøveløslatelse innsattes rettssikkerhet? Tidsskrift for Strafferett 12 (3): 297–322.
- Michalsen, Tfr 1997** = Michalsen, Dag. Schweigaard og Lasson som straffe- og prosessrettslige forfattere – en sammenligning. Tidsskrift for Rettsvitenskap 110: 365–388.
- Michalsen 2008** = Michalsen, Dag. Konstitusjon og kodifikasjon: – et perspektiv på legalitetsprinsippet og straff i grunnlovens § 96. I: Michalsen, Dag, red. Forfatnings-teori møter 1814. Akademisk publisering, Oslo 2008: 145–181.
- Mo, Frøseth/Gröning/Wandall 2016** = Mo, Marte Habberstad. Rettsfølelsen og straffegjennomføring med elektronisk kontroll. I: Frøseth, Anne Marie; Gröning, Linda og Wandall, Rasmus H., red. Rettsfølelsen i strafferettssystemet – perspektiver fra teori og praksis. Gyldendal juridisk, Oslo 2016: 262–287.
- Moore 1993** = Moore, Michael S. Act and crime: the theory of action and its implications for criminal law. Clarendon Press, Oxford 1993.
- Moore 1997** = Moore, Michael S. Placing blame: a general theory of the criminal law. Clarendon Press, Oxford 1997.
- Moore, CLP 2015** = Moore, Michael. The Quest for a Responsible Responsibility Test: Norwegian Insanity Law After Breivik. Criminal Law and Philosophy 9 (4): 645–693.
- Myhrer 2005** = Myhrer, Tor-Geir. Som siste utvei: rettslige rammer for politiets bruk av skytevåpen. Universitetsforlaget, Oslo 2005.
- Myhrer, JV 2008** = Myhrer, Tor-Geir. Ny straffelov. Jussens Venner 43 (2): 95–135.

- Mykletun/Knudsen/Mathiesen 2009** = Mykletun, Arnstein; Knudsen, Ann Kristin og Mathiesen, Kristin Schjelderup. Psykiske lidelser i Norge: et folkehelseperspektiv. Nasjonalt folkehelseinstitutt, Oslo 2009.
- Mæhle/Aarli 2017** = Mæhle, Synne Sæther og Aarli, Ragna. Fra lov til rett. 2. utg., Gyldendal juridisk, Oslo 2017.
- Mæland 1986** = Mæland, Henry John. Ærekrenkelses. Universitetsforlaget, Bergen 1986.
- Mæland 2012** = Mæland, Henry John. Norsk alminnelig strafferett. Justian, Bergen 2012.
- Møse, JV 2015** = Møse, Erik. Internasjonale straffedomstoler, særlig Rwanda-domstolen. Jussens Venner 50 (1–2): 72–80.
- Norberg, KJ 2011** = Norberg, Anette Stegegjerdet. Mor – offer eller medverkar? Straffansvar for forelder som ikkje grip inn mot vald mot barnet. Kritisk juss 37 (3): 178–189.
- Nowak 2003** = Nowak, Karol. Oskyldighetspresumtionen. Norstedts Juridik, Stockholm 2003.
- Nygaard, Tfr 1974** = Nygaard, Nils. Ansvar for naudhandling i norsk erstatningsrett. Tidsskrift for Rettsvitenskap 87: 245–289.
- Nygaard 2004** = Nygaard, Nils. Rettsgrunnlag og standpunkt. 2. utg., Universitetsforlaget, Bergen 2004.
- Nygaard 2007** = Nygaard, Nils. Skade og ansvar. 6. utg., Universitetsforlaget, Bergen 2007.
- Opsahl 1965** = Opsahl, Torkel. Delegasjon av Stortingets myndighet. Tanum, Oslo 1965.
- Pallesen mfl., Tfs 2016** = Pallesen, Ståle; Nordhus, Inger Hilde; Bjorvatn, Bjørn og Rakner, Kristoffer. Søvnrelatert rettsmedisin – straffbare handlinger begått i søvne. Tidsskrift for strafferett (1): 35–59.
- Parnas, Ufl 2008** = Parnas, Josef. Begrebet psykose. Ugeskrift for Læger 170 (46): 3743–3746.
- Paternoster, JCLC 2010** = Paternoster, Raymond. How Much Do We Really Know about Criminal Deterrence? Journal of Criminal Law and Criminology 100 (3): 765–824.
- Pawlik 2012** = Pawlik, M. Das Unrecht des Bürgers: Grundlinien der Allgemeinen Verbrechenslehre. Mohr Siebeck, 2012.
- Peers 2016** = Peers, Steve. EU justice and home affairs law. 4. utg., Oxford University Press, Oxford 2016.
- Pratt/Eriksson 2013** = Pratt, John og Eriksson, Anna. Contrasts in punishment: an explanation of anglophone excess and Nordic exceptionalism. Routledge, London 2013.
- Rap/Weijers 2014** = Rap, Stephanie og Weijers, Ido. The Effective Youth Court – Juvenile Justice Procedures in Europe. Eleven International Publishing, Den Haag 2014.
- Rasmussen, Tfnp 2008** = Rasmussen, Kirsten. Psykologens plass i rettspsykiatriske vurderinger. Tidsskrift for Norsk psykologforening 48 (9): 1180–1184.
- Reichel 2013** = Reichel, Philip L. Comparative Criminal Justice Systems: A Topical Approach. 6. Pearson, 2013.
- Ripstein 2009** = Ripstein, Arthur. Force and freedom: Kant's legal and political philosophy. Harvard University Press, Cambridge, Mass. 2009.

- Robberstad 1999** = Robberstad, Anne. Mellom tvekamp og inkvisisjon: straffeprosessens grunnstruktur belyst ved fornærmedes stilling. Universitetsforlaget, Oslo 1999.
- Rokkan 2012** = Rokkan, Tore T. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll: evalueringsrapport 1: hvem gjennomfører straff med elektronisk kontroll? Kriminalomsorgens utdanningssenter KRUS, Oslo 2012.
- Rosenqvist 2009** = Rosenqvist, Randi. Rettspsykiatri: en introduksjon. Universitetsforlaget, Oslo 2009.
- Rosenqvist, Tnlf 2012** = Rosenqvist, Randi. Utilregnelighetsregelen – moden for revisjon? Tidsskrift for Den norske legeförening 132 (7): 843–844.
- Rosenqvist, Tfnl 2018** = Rosenqvist, Randi. Psykotisk, fengslet og alene. Tidsskrift for Den norske legeförening 138 (15): 1396–1396.
- Rosenqvist, Tfs 2018** = Rosenqvist, Randi. Ytring: Et lite klargjørende lovforslag. Tidsskrift for Strafferett 18 (1): 3–7.
- Rosenqvist/Hartvig, Tfs 2004** = Rosenqvist, Randi og Hartvig, Pål. Bevisstløshet og sterk bevissthetsforstyrrelse, jf. strl. §§ 44 og 56 litra c. Tidsskrift for Strafferett 10 (4): 438–450.
- Rosenqvist/Sandal 2004** = Rosenqvist, Randi og Rasmussen, Kirsten. Rettspsykiatri i praksis. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2004.
- Rosenqvist/Sandal Tfs 2015** = Rosenqvist, Randi og Sandal, Tonje. Er forvaringsordningen tilpasset dagens forvaringsdømte? Tidsskrift for Strafferett 15 (1): 63–85.
- Ross 1934** = Ross, Alf. Virkelighed og gyldighed i retslæren: en kritik af den teoretiske retsvidenskabs grundbegreper. Levin & Munksgaard, København 1934.
- Ross, Tfr 1951** = Ross, Alf. Opgør med retstridighedslæren. Tidsskrift for Rettsvitenskap 64: 205–231.
- Ross 1953** = Ross, Alf. Om ret og retferdighed: en indførelse i den analytiske retsfilosofi. Nyt nordisk forlag, København 1953.
- Ross, Tfr 1969** = Ross, Alf. Straffens formål. Tidsskrift for Rettsvitenskap 82: 391–430.
- Ross, Tfr 1970** = Ross, Alf. Hensigt er ikke forsæt. Tidsskrift for Rettsvitenskap 83: 337–383.
- Ross 1974** = Ross, Alf. Forbrydelse og straf: analytiske og reformatoriske bidrag til kriminalrettens almindelige del. Nyt Nordisk Forlag, København 1974.
- Ross, Tfr 1975** = Ross, Alf. Om «konkret» og «abstrakt» fare. Tidsskrift for Rettsvitenskap 88: 402–428.
- Ross, NTfK 1978** = Ross, Alf. Om kriminel uagtsomhed. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 66: 69–114.
- Ross 1979** = Ross, Alf. Über den Vorsatz: Studien zur dänischen, englischen, deutschen und schwedischen Lehre und Rechtsprechung. Nomos, Baden-Baden 1979.
- Roxin 2003** = Roxin, Claus. Strafrecht: allgemeiner Teil. Besondere Erscheinungsformen der Straftat. C.H. Beck, München 2003.
- Roxin 2006** = Roxin, Claus. Strafrecht: allgemeiner Teil. Grundlagen. Der Aufbau der Verbrechenslehre. 4. utg., C.H. Beck, München 2006.
- Rui 2009** = Rui, Jon Petter. Forbudet mot gjentatt straffefølgning. Universitetsforlaget, Oslo 2009.
- Rui, JV 2017** = Rui, Jon Petter. Retten til en rettferdig rettergang i straffesaker anno 2017. Jussens Venner 52 (03): 123–184.

- Rui, TFS 2018** = Rui, Jon Petter. Fra menneskerettighetsdomstolen. Tidsskrift for Strafferett 18 (03): 202–215.
- Ruud 2017** = Ruud, Morten. Straffesaker i utlandet: bistand og samarbeid. Universitetsforlaget, Oslo 2017.
- Ruud/Ulfstein 2011** = Ruud, Morten og Ulfstein, Geir. Innføring i folkerett. 4. utg., Universitetsforlaget, Oslo 2011.
- Ryssdal/Naustdal/Sundby, KJ 2008** = Ryssdal, Anders; Naustdal, Jannicke og Sundby, Mette-Julie. Den allmenne rettsfølelse – veiviser eller villeder i strafferetten? Kritisk juss 34 (1): 6–35.
- Røstad 1981** = Røstad, Helge. Utvalgte emner innen strafferetten og straffeprosessen. Universitetsforlaget, Oslo 1981.
- Røstad 1993** = Røstad, Helge. Innkast i straffefeltet: utvalgte emner i strafferett. Universitetsforlaget, Oslo 1993.
- Røstad, NOU 1974: 17** = Røstad, Helge. Sikringsinstituttet i norsk rett. NOU 1974: 17. Oslo 1974: 186–273.
- Røstad, JV 1976** = Røstad, Helge. Provokasjon som straffrihetsgrunn. Jussens Venner 11 (8/9): 299–326.
- Røstad, JV 1985** = Røstad, Helge. Forsøk innen strafferetten. Jussens Venner 20 (4): 121–149.
- Salomonsen 2012** = Salomonsen, Torunn. Joint criminal enterprise as a way of attributing international crimes to political leaders: an analysis and discussion of the doctrine as interpreted by the ICTY in cases against political leaders charged with participation in joint criminal enterprises of vast scope. Universitetet i Oslo, Oslo 2012.
- Saul, LJIL 2011** = Saul, Ben. Legislating from a Radical Hague: The United Nations Special Tribunal for Lebanon Invents an International Crime of Transnational Terrorism. Leiden Journal of International Law 24 (3): 677–700.
- Scheel, TFR 1935** = Scheel, Herman. Om ideel konkurrens av straffbare handlinger efter gjældende norsk ret. Tidsskrift for Rettsvitenskap 47: 1–42.
- Schirach 2013** = Schirach, Ferdinand von og Dahl, Sverre (overs.). Skyld. Gyldendal, Oslo 2013.
- Schjølberg 2017** = Schjølberg, Stein. Cyberkriminalitet. Universitetsforlaget, Oslo 2017.
- Schweigaard 1882** = Schweigaard, Anton Martin. Commentar over den norske Criminallov. Første Deel, 3. utg., H. Aschehoug, Christiania 1882.
- Schweigaard, JT 1834** = Schweigaard, Anton Martin. Betragtninger over Retsvidenskabens nærværende Tilstand i Tydskland. Juridisk Tidsskrift 1834: 292–340.
- Schöberl 2006** = Schöberl, Wolfgang. Die Einheitstäterschaft als europäisches Modell. Die strafrechtliche Beteiligungsregelung in Österreich und den nordischen Ländern. Neuer Wissenschaftlicher Verlag, Wien 2006.
- Schaanning 1994** = Schaanning, Espen. Den onde vilje: en kriminal-filosofisk pamflett. Spartacus, Oslo 1994.
- Sieber/Cornils 2008** = Sieber, Ulrich og Cornils, Karin. Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung. Allgemeiner Teil. Band 2: Gesetzlichkeitsprinzip, Internationaler Geltungsbereich, Begriff und Systematisierung der Straftat. Duncker & Humblot, Berlin 2008.
- Sieber/Cornils 2010** = Sieber, Ulrich og Cornils, Karin. Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil. Teilband 5. Gründe für den Ausschluss

- der Strafbarkeit, Aufhebung der Strafbarkeit, Verjährung. Dunker & Humblot, Freiburg i.Br. 2010.
- Simon/Ahn-Redding 2006** = Simon, Rita J. og Ahn-Redding, Heather. The insanity defense, the world over. Lexington Books, Lanham MD 2006.
- Skeie, TfR 1905** = Skeie, Jon. Betydningen i norsk Ret af, at i et Straffebud Medvirkning udtrykkelig er nævnt. Tidsskrift for Retsvidenskab 18: 200–224.
- Skeie 1913** = Skeie, Jon. Afhandlinger om forskjellige retsspørgsmaal. Olaf Norlis Forlag, Kristiania 1913.
- Skeie 1937 I** = Skeie, Jon. Den norske strafferett. Første bind. Den alminnelige del. Olaf Norlis Forlag, Oslo 1937.
- Skeie 1939** = Skeie, Jon. Den norske civilprosess. 2. utg., Norli, Oslo 1939.
- Skeie 1946 I** = Skeie, Jon. Den norske strafferett. Første bind. Den alminnelige del. 2. utg., Olaf Norlis Forlag, Oslo 1946.
- Skeie 1946 II** = Skeie, Jon. Den norske strafferett. Andet bind. Den spesielle del. 2. utg., Olaf Norlis Forlag, Oslo 1946.
- Skjerve 2012** = Skjerve, Kjetil Mangset. Slutning fra lovtekst: Rettsteoretiske spørsmål knyttet til den språklige tolkingen av lovtekster. Universitetet i Bergen, Bergen 2012.
- Skoghøy 2018** = Skoghøy, Jens Edvin A. Rett og rettsanvendelse. Universitetsforlaget, Oslo 2018.
- Skoghøy, LoR 2004** = Skoghøy, Jens Edvin A. Prøveløslatelse og EMK. Lov og Rett 43: 321–322.
- Skoghøy, JV 2014** = Skoghøy, Jens Edvin A. Forvaltningssanksjoner, EMK og Grunnloven. Jussens Venner 49 (5): 297–339.
- Skoghøy, JV 2015** = Skoghøy, Jens Edvin A. Dommeren og loven – betydningen av dommerens egne vurderinger («reelle hensyn»). Jussens Venner 50 (6): 287–309.
- Skoghøy, FS Bernt 2013** = Skoghøy, Jens Edvin A. Implikasjoner av at en forvaltningssanksjon blir ansett som straff etter Den europeiske menneskerettskonvensjon. I: Søvig, Karl Harald; Schütz, Sigrid Eskeland og Rasmussen, Ørnulf, red. Undring og erkjennelse. Festskrift til Jan Fridthjof Bernt 70 år. Fagbokforlaget, Bergen 2013: 621–634.
- Skålevåg 2016** = Skålevåg, Svein Atle. Utilregnelighet: en historie om rett og medisin. Pax, Oslo 2016.
- Slettan, LoR 1980** = Slettan, Svein. Straffansvaret for handlinger som blir begått på vegne av bedrifter som er organisert som juridiske personer – noen hovedtrekk. Lov og Rett 19 (3): 499–553.
- Slettan, LoR 1987** = Slettan, Svein. «Privat dødsstraff?» – Er det lov å ta liv i nødverge? Lov og Rett 26 (7): 594–610.
- Slettan, FS Andenæs 1982** = Slettan, Svein. Det offentlige straffansvar. I: Bratholm, Anders; Christie, Nils og Opsahl, Torkel, red. Lov og frihet – festskrift til Johs. Andenæs. Universitetsforlaget, Oslo 1982: 299–310.
- Slettan, FS Bratholm 1990** = Slettan, Svein. Den strafferettslige betydningen av at gjerningspersonen var beruset i gjerningsøyeblikket. I: Christie, Nils mfl., red. ... den urett som ikke rammer deg selv – Festskrift til Anders Bratholm 70 år. Universitetsforlaget, Oslo 1990: 117–133.
- Slettan/Øie 1997** = Slettan, Svein og Øie, Toril M. Forbrytelse og straff: lærebok i strafferett. Tano Aschehoug, Oslo 1997.

- Slidregt 2012** = Slidregt, Elies van. Individual criminal responsibility in international law. Oxford University Press, Oxford 2012.
- Smith 2017** = Smith, Eivind. Konstitusjonelt demokrati : statsforfatningsretten i prinsipielt og komparativt lys. 4. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2017.
- Spano, BJCLCJ 2016** = Robert, Spano. Deprivation of Liberty and Human Dignity in the Case-Law of the European Court of Human Rights. Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice 4 (2): 150-166.
- Spiermann, UfR B 2007** = Spiermann, Ole. Dansk straffemyndighet i folkeretlig belysning. Ugeskrift for Retsvæsen 141 (Litterær afdeling): 219-228.
- SSB, Straffereaksjoner 2017** = Statistisk sentralbyrå. Straffereaksjoner, 2017. I: <https://www.ssb.no/straff> (sist besøkt 02.06.19).
- Steinberg mfl., Child Dev 2009** = Steinberg, L. a.o. Age differences in future orientation and delay discounting. Child Development 80 (1): 28-44.
- Stenborre 2003** = Stenborre, Eva. Påføljdsbestämningen i Sverige och straffutmålningen i Norge: med en studie av rättsfall från Högsta domstolen og Høyesterett. Lunds universitet, Lund 2003.
- Stigen 2009** = Stigen, Jo. The relationship between the International Criminal Court and national jurisdictions: the principle of complementarity. Martinus Nijhoff, Leiden 2008.
- Stigen, TfR 2009** = Stigen, Jo. Universaljurisdiksjon – en kritisk analyse. Tidsskrift for Rettsvitenskap 122: 1-46.
- Stigen, Retfærd 2010** = Stigen, Jo. Hvilken immunitet for internasjonale kjerneforbrytelser. Retfærd 33 (1): 57-94.
- Stigen, TfR 2010** = Stigen, Jo. Forsettets nedre grense – dolus eventualis eller hva? Tidsskrift for Rettsvitenskap 123: 575-636.
- Stigen, TfR 2011** = Stigen, Jo. Lokalisering av straffbare handlinger. Tidsskrift for strafferett (2): 141-190.
- Stordrange 2014** = Stordrange, Bjørn. Forbrytelser mot vårt økonomiske system: utroskap og korrupsjon. 3. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2014.
- Storvik 2013** = Storvik, Birgitte Langset. Forvaringsstraff. Cappelen Damm Akademisk, Oslo 2013.
- Storvik 2017** = Storvik, Birgitte Langset. Straffegjennomføring. 3. utg., Cappelen Damm akademisk, Oslo 2017.
- Strandbakken 2003** = Strandbakken, Asbjørn. Uskyldspresumsjonen: «In dubio pro reo». Fagbokforlaget, Bergen 2003.
- Strandbakken, JV 2004** = Strandbakken, Asbjørn. Grunnloven § 96. Jussens Venner 39 (3-4): 166-215.
- Stubberud, TfR 2004** = Stubberud, Jørgen A. En kritikk av Alf Ross' non-kognitivism. Tidsskrift for Rettsvitenskap 117: 51-133.
- Stuckenberg, BJCLCJ 2016** = Stuckenberg, Carl-Friedrich. Comparing Legal Approaches: Mental Disorders as Grounds for Excluding Criminal Responsibility. Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice 4 (1): 48-64.
- Staalesen, JV 1973** = Staalesen, Ulf Einar. Selvtekt som straffrihetsgrunn. Jussens Venner 8 (7/8): 183-270.
- Sunde 2005** = Sunde, Jørn Øyrehagen. Speculum legale – Rettspegelen: Ein introduksjon til den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv. Fagbokforlaget, Bergen 2005.

- Sunde 2006** = Sunde, Inger Marie. Lov og rett i cyberspace: internettkriminalitet og etterforskningsmetoder. Fagbokforlaget, Bergen 2006.
- Suominen 2011** = Suominen, Annika. The Principle of Mutual Recognition in Cooperation in Criminal Matters: A study of the principle in four framework decisions and in the implementation legislation in the Nordic Member States. Intersentia, Cambridge 2011.
- Suominen, TfS 2015** = Suominen, Annika. EU-strafferett og Norge – hvor står vi i dag? Tidsskrift for Strafferett 15 (4): 375–395.
- Suominen/Kvam, LoR 2009** = Suominen, Annika og Kvam, Bjarne. Skjær i sjøen for Norges strafferettslige samarbeid med EU. Lov og Rett 48 (8): 478–492.
- Suominen, Elholm/Feldmann 2014** = Suominen, Annika. Norway. I: Elholm, Thomas og Feldmann, Birgit, red. Criminal jurisdiction: a Nordic perspective. DJØF, København 2014: 91–124.
- Svensson 2016** = Svensson, Erik. Gärningsmannaskap vid fleras deltagande i brott. Iustus, Uppsala 2016.
- Syse, TfS 2006** = Syse, Aslak. Strafferettslig (u)tilregnelighet. Juridiske, moralske og faglige dilemmaer. Tidsskrift for Strafferett 6 (3): 141–175.
- Syse 2007** = Syse, Aslak. Psykisk helsevernloven: lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern: kommentarutgave med forskrifter. 2. utg., Gyldendal Akademisk, Oslo 2007.
- Syse, FS Lassen 1997** = Syse, Aslak. Ungdom og seksualitet I: Hagstrøm, Viggo; Lødrup, Peter og Aarbakke, Magnus, red. Ånd og Rett – Festskrift til Birger Stuevold Lassen på 70-årsdagen. Universitetsforlaget, Oslo 1997: 993–1006.
- Søndena, Grøndahl/Stridbeck 2015** = Søndena, Erik. Psykisk utviklingshemming. I: Grøndahl, Pål og Stridbeck, Ulf, red. Rettspsykiatriske beretninger: om sakkyn-dighet og menneskeskjebner. Gyldendal Akademisk, Oslo 2015: 146–161.
- Søvig, FS Stavang 1998** = Søvig, Karl Harald. Grunnloven § 96 og overtredelsesgebyr etter kringkastingsloven. I: Krüger, Kai; Doublet, David Roland og Strandbakken, Asbjørn, red. Stat, politikk og folkestyre: festskrift til Per Stavang på 70-årsdagen. Alma mater, Bergen 1998: 353–368.
- Thornstedt 1948** = Thornstedt, Hans. Om företagaransvar: studier i specialstraffrätt. Nordiska bokhandeln, Stockholm, 1948.
- Thornstedt 1956** = Thornstedt, Hans. Om rättsvillfarelse. Norstedt, Stockholm 1956.
- Thornstedt, NJM 1960** = Thornstedt, Hans. Forsett og rettsvillfarelse i strafferetten – replikk. I: Förhandlingarna på det 22. nordiska juristmötet i Reykjavík 11–13 augusti 1960. De nordiske juristmöder, København 1960: 125–135.
- Thucydides 1999** = Thucydides. Peloponneserkrigen. Aschehoug, i samarbeid med Fondet for Thorleif Dahls kulturbibliotek og Det norske akademi for sprog og litteratur, Oslo 1999.
- Toftegaard Nielsen 2013** = Toftegaard Nielsen, Gorm. Strafferet I. Ansvaret. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 2013.
- Torgersen 2009** = Torgersen, Runar. Ulovlig beviserverv og bevisforbud i straffesaker. Papinian, Oslo 2009.
- Torp, ZStW 1903** = Torp, Carl. Die Lehre von der rechtswidrigen Handlung in der nordischen Rechtswissenschaft. Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft 23: 84–105.

- Torp, TfR 1928** = Torp, Carl. Nogle Bemærkninger om Retsstridighedsspørgsmaalet. Tidsskrift for Retsvidenskab 41: 243–290.
- Torvund, FS Stavang 1998** = Torvund, Atle. Frifinning fra straff ved overskridelse av grensene for nødrett. I: Doublet, David R. Doublet; Krüger, Kai og Strandbakken, Asbjørn, red. Stat, politikk og folkestyre – Festskrift til Per Stavang på 70-årsdagen. Alma Mater, Bergen 1998: 699–720.
- Trolle, FS Schlyter** = Trolle, Jørgen. Det «slørede» Forsæt: Et Bidrag til Forsættets Psykologi. I: Festskrift tillägnad f.d. presidenten, förutvarande statsrådet juris doktor Karl Schlyter den 21 december 1949. Marcus, Stockholm 1949: 358–366.
- Träskman, SvJT 2002** = Träskman, Per Ole. Strafflagen för Europeiska Unionen – Fakta och fiktion. Svensk Juristtidning 87 (4): 345–362.
- Tønder/Engstad/Frøseth 2012** = Tønder, Bård; Engstad, Nils Asbjørn og Frøseth, Astrid Lærdal. Dommernes uavhengighet: Den norske dommerforening 100 år. Fagbokforlaget, Bergen 2012.
- Tønnesen, JV 1974** = Tønnesen, Sverre. Forholdet mellom strl. §§ 42 og 57. Jussens Venner 9 (8): 271–325.
- Tøssebro 2016** = Tøssebro, Henriette N. Retsstrid: en strafferettslig studie. Fagbokforlaget, Bergen 2016.
- Ugelvik 2011** = Ugelvik, Thomas. Fangenes friheter: makt og motstand i et norsk fengsel. Universitetsforlaget, Oslo 2011.
- Ugelvik 2019** = Ugelvik, Synnøve. Police cooperation and sovereignty in the EU: Norway's lessons for Europe. Routledge, London 2019.
- Ugelvik, JV 2014** = Ugelvik, Thomas. Prevensjon eller gjengjeldelse? En kommentar til Morten Kinander. Jussens Venner 49 (1): 38–48.
- Ugelvik/Dullum 2012** = Ugelvik, Thomas og Dullum, Jane. Penal exceptionalism: Nordic prison policy and practice. Routledge, London 2012.
- Ulvund, Flaatten/Heivoll 2014** = Ulvund, Frode. «Dele af ét System»? Forebygging gjennom behandling eller uskadeleggjering i strafferettsreformene rundt 1900. I: Flaatten, Sverre og Heivoll, Geir, red. Straff, lov, historie: historiske perspektiver på straffeloven av 1902. Akademisk Forlag, Oslo 2014: 122–152.
- Urbye, Rt 1918** = Urbye, Andreas. Kan tiltaltes tro om en straffebestemmelses grundlovstridighet bevirke frifindelse? Norsk Retstidende 83: 257–262.
- Ussing 1949** = Ussing, Henry. Retstridighed: strejflys over nordisk retslære. Københavns universitet, København 1949.
- Ussing, Tfr 1952** = Ussing, Henry. Til retsstridighedsdebatten. Tidsskrift for Retsvidenskab 1952 (65): 225–251.
- Vaskinn, Grøndahl/Stridbeck 2015** = Vaskinn, Anja. Psykose. I: Grøndahl, Pål og Stridbeck, Ulf, red. Rettspsykiatriske beretninger: om sakkyndighet og menneskeskjebner. Gyldendal Akademisk Oslo 2015: 92–107.
- Vogt 2018** = Vogt, David Chelsom. Crime, punishment, and understanding justice through injustice: PhD-avhandling, Universitetet i Bergen, 2018.
- Vollan, FS Backer 2016** = Vollan, Marianne. Mot normalt? Normalitetsprinsippet i norsk straffgjennomføring. I: Bugge, Hans Christian, mfl., red. Lov, liv og lære. Festskrift til Inge Lorange Backer. Universitetsforlaget, Oslo 2016: 548–560.
- Vormbaum 2011** = Vormbaum, Thomas. Moderne deutsche Strafrechtsdenker Springer, Berlin 2011. Ansvarslæren. 5. utg., Karnow Group, København 2011.

- Walmsley 2018** = Walmsley, Roy. World Prison Population List –twelfth edition: 1–19: http://www.prisonstudies.org/sites/default/files/resources/downloads/wppl_12.pdf (sist besøkt 02.06.19).
- Wandall, CLF 2006** = Wandall, Rasmus H. Equality by numbers or by words: A comparative study of sentencing structures in Minnesota and in Denmark. *Criminal Law Forum* 17: 1–41.
- Wandall, Frøseth/Grønning/Wandall 2016** = Wandall, Rasmus H. Det «almene» i den almene rettsfølelse – og legitimitet under tiltagende kulturell diversitet. I: Frøseth, Anne Marie; Grønning, Linda og Wandall, Rasmus H., red. *Rettsfølelsen i strafferettssystemet – perspektiver fra teori og praksis*. Gyldendal Juridisk, Oslo 2016: 74–98.
- Welzel 1969** = Welzel, Hans. *Das deutsche Strafrecht*. Walter de Gruyter, Berlin 1969.
- Welzel, JuS 1966** = Welzel, Hans. Die deutsche strafrechtliche Dogmatik der letzten 100 Jahre und die finale Handlungslehre. *Juristische Schulung* 6: 421–425.
- Wennberg 2010** = Wennberg, Suzanne. *Försök till brott. 2. utg.*, Norstedts juridik, Stockholm 2010.
- Werle/Jessberger 2014** = Werle, Gerhard og Jessberger, Florian. *Principles of international criminal law*. 3. utg., Asser, The Hague 2014.
- Wilt, Nollkaemper/Wilt 2009** = Wilt, Harmen van der. Joint criminal enterprise and functional perpetration. I: Nollkaemper, André og Wilt, Harmen van der, red. *System Criminality in International Law*. Cambridge University Press, Cambridge 2009: 158–182.
- Wilt/Braber, Mariniello 2015** = Wilt, Harmen G. van der og Braber, Inez L. The case for inclusion of terrorism in the jurisdiction of the International Criminal Court. I: Mariniello, Triestino, red. *The International Criminal Court in search of its purpose and identity*. Routledge, London 2015: 17–38.
- Wistrand/Midtbø/Ljøstad 1997** = Wistrand, Erik; Midtbø, Turid og Ljøstad, Inger. Enkelte trekk ved norsk fengselshistorie. *Kriminalomsorgens utdanningscenter*, Oslo 1997.
- Wong 2004** = Wong, Christoffer. *Criminal Act, Criminal Jurisdiction and Criminal Justice*. Polpress, Cracow 2004.
- Waaben 1957** = Waaben, Knud. *Det kriminelle forsæt*. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 1957.
- Waaben 1997** = Waaben, Knud. *Retspsykiatri og strafferet i historiens lys*. Janssen Cilag, København 1997.
- Waaben/Langsted 2011** = Waaben, Knud og Langsted, Lars Bo. *Strafferettens almindelige del*. I. 5. utg., Karnov Group, København 2011.
- Øie, FS Høyesterett 2015** = Øie, Toril M. Høyesterett som straffedomstol – særlig om Høyesteretts rolle ved utviklingen av strafferettens ansvars lære. I: Schei, Tore; Skoghøy, Jens Edvin A. og Øie, Toril M., red. *Lov, sannhet, rett: Norges Høyesterett 200 år*. Universitetsforlaget, Oslo 2015: 508–547.
- Øie, FS Backer 2016** = Øie, Toril M. Lovgiversignaler om straffutmåling for voldtekt. I: Bugge, Hans Christian, mfl., red. *Lov, liv og lære*. Festskrift til Inge Lorange Backer. Universitetsforlaget, Oslo 2016: 599–612.
- Ørsted, AfR 1826** = Ørsted, Anders Sandøe. Indledning til den Danske og Norske Criminalret. *Arkiv for Retsvidenskab og dens Anvendelse III*: 3–264.

- Østenstad 2000** = Østenstad, Bjørn Henning. Bruk av tvang mot psykisk utviklingshemma under yting av kommunale sosial- og helsetenester. Fagbokforlaget, Bergen 2000.
- Østenstad 2011** = Østenstad, Bjørn Henning. Heimelsspørsmål i behandling og omsorg overfor psykisk utviklingshemma og aldersdemente: rettslege og etiske problemstillinger ved bruk av tvang og inngrep utan gyldig samtykke. Fagbokforlaget, Bergen 2011.
- Øyen 2019** = Øyen, Ørnulf. Straffeprosess. 2. utg. Fagbokforlaget, Bergen 2019.
- Øyen, JV 2005** = Øyen, Ørnulf. Fortsatt forbrytelse. Jussens Venner 40 (4): 218–258.
- Øyen, LoR 2014** = Øyen, Ørnulf. En hauk mot en høne, og en viktig ideell verdi mot et rettsstatsprinsipp – en replikk til Inge Lorange Backer. Lov og Rett 54 (9): 582–588.
- Øyen, TfS 2014** = Øyen, Ørnulf. Vold, seksuelle overgrep og annen mishandling overfor barn – noen betraktninger om den strafferettslige vurderingen av passivitet hos omsorgspersoner. Tidsskrift for Strafferett 14 (3): 249–262.
- Aall 2011** = Aall, Jørgen. Rettsstat og menneskerettigheter. En innføring i vernet om individets sivile og politiske rettigheter etter den norske forfatning og etter Den europeiske menneskerettighetskonvensjon. 3. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2011.
- Aall, NJHR 2011a** = Aall, Jørgen. Waiver of human rights: Waiver of substantive rights. Nordic Journal of Human Rights 29 (1): 56–153.
- Aall, NJHR 2011b** = Aall, Jørgen. Waiver of human rights: conclusions. Nordic Journal of Human Rights 29 (2–3): 279–290.
- Aall, LoR 2014** = Aall, Jørgen. Grunnloven og EMK. Lov og Rett 53 (9): 507–508.
- Aall 2018** = Aall, Jørgen. Rettsstat og menneskerettigheter: En innføring i vernet om individets sivile og politiske rettigheter etter den norske forfatning og etter den europeiske menneskerettighetskonvensjon. 5. utg., Fagbokforlaget, Bergen 2018.
- Aall, Aarli/Hedlund/Jebens 2015** = Aall, Jørgen. Uskyldspresumsjonen og beviskravet i straffesaker. I: Aarli, Ragna; Hedlund, Mary-Ann og Jebens, Sverre Erik, red. Bevis i straffesaker: utvalgte emner. Fagbokforlaget, Bergen 2015: 459–480.
- Aasen 2000** = Aasen, Henriette Sinding. Pasientens rett til selvbestemmelse ved medisinsk behandling. Fagbokforlaget, Bergen 2000.